

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maataloudessa
käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron pa-
lautuksesta ja laiksi nestemäisten polttoaineiden valmiste-
verosta annetun lain 10 a §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki, jonka nojalla maataloudessa käytetystä energiasta palautettaisiin energiatuotteiden hintaan sisältyvää valmisteveroa. Valmisteveroa palautettaisiin ammattimaiselle maatalouden harjoittajalle maataloudessa käytetyn kevyen ja raskaan polttoöljyn sekä sähkön käytön perusteella. Veronpalautukseen olisivat oikeutettuja sellaiset maatalouden harjoittajat, joille maksetaan Euroopan unionin suoraa tukea, luonnonhaittakorvausta, maatalouden ympäristötukea tai kansallista tukea ja lisäksi ne, jotka harjoittavat viljankuivausta.

Veroa palautettaisiin noin 15,8 miljoonaa euroa vuodelta 2005 ja noin 19,9 miljoonaa euroa vuodesta 2006 lähtien.

Teknisesti valmistevero palautettaisiin hakemuksesta pääasiallisesti maatalouden tuloverotuksen toimittamisen yhteydessä ja veronpalautukseen sovellettaisiin pääsääntö-

sesti verotusmenettelyä koskevia säännöksiä. Veroa palautettaisiin kuitenkin erillisen hakemuksen perusteella vuoden 2005 aikana käytetyistä energiatuotteista. Verovirasto vastaisi veronpalautuksesta.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia muutettaisiin siten, että ammattimaisille kasvihuoneviljelijöille palautettavan veron määrää korotettaisiin ja veronpalautuksen alarajan määrittelyä muutettaisiin.

Esitys liittyy valtion vuoden 2006 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Esitys edellyttää Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 88 artiklan mukaisen ilmoituksen tekemistä komissiolle.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan ensi tilassa.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Nykytila.....	3
1.1. Yleistä.....	3
1.2. Kansallinen ja EU:n lainsäädäntö	3
Kansallinen energiaverojärjestelmä	3
Ammattimainen kasvihuoneviljely.....	4
Energiatuotteiden käyttö maataloilla sekä ammattimaisissa kasvihuoneissa.....	4
Energiaverodirektiivi	5
Valtiontukisäännökset	5
Maataloustuet.....	6
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	7
2.1. Tavoite	7
2.2. Toteuttamisvaihtoehdot	8
Tullihallinnon vaihtoehdot.....	8
Verohallinnon vaihtoehdot	8
2.3. Keskeiset ehdotukset	10
3. Esityksen vaikutukset	11
3.1. Taloudelliset vaikutukset.....	11
3.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	13
3.3. Ympäristövaikutukset	14
4. Asian valmistelu.....	14
5. Riippuvuus muista esityksistä.....	14
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	14
1. Lakiehdotusten perustelut	14
1.1. Laki maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta.....	14
1 luku. Yleiset säännökset	14
2 luku. Veronpalautuksen perusteet	16
3 luku. Veronpalautuksen hakeminen ja maksaminen	17
4 luku. Oikeussuojakeinot.....	19
5 luku. Erinäiset säännökset.....	19
1.2. Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta.....	23
2. Voimaantulo.....	23
LAKIEHDOTUKSET	24
maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta	24
nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 10 a §:n muuttamisesta.....	30
LIITE	31
RINNAKKAISTEKSTIT	31
nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 10 a §:n muuttamisesta.....	31

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Yleistä

Valtioneuvosto antoi 11 päivänä maaliskuuta 2005 valtionalouden kehyspäätöksen vuosille 2006—2009. Päätöksen talouskasvun edistämistä koskevassa kappaleessa todetaan, että maa-, poro- ja kasvihuonetalouden tuotantokustannuksia alennetaan huojentamalla näiden energiaverotusta 21,5 miljoonalla eurolla.

Ammattimainen maatalouden harjoittaja ei saa tällä hetkellä valmisteveron palautusta maataloudessa käyttämästään energiasta, minkä vuoksi ei ole olemassa mitään valmista järjestelmää maatalouden veronpalautukselle. Maatalouden harjoittaja voi kuitenkin käyttää dieselöljyä lievemmin verotettua, värjättyä kevyttä polttoöljyä maataloustyössä tarvitsemiensa työkoneiden, kuten traktoreiden ja pumureiden polttoaineena. Alennettu vero on otettu huomioon tuotteiden hankintahinnassa. Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996), jäljempänä *sähköverolaki*, nojalla maatalouden harjoittaja suorittaa sähköstä korkeamman I -veroluokan mukaista veroa kuten muun muassa yksityistaloudet.

Ammattimainen kasvihuoneviljelijä on sitä vastoin oikeutettu valmisteveron palautukseen käyttämästään kevyestä ja raskaasta polttoöljystä nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994), jäljempänä *polttoaineverolaki*, 10 a §:n nojalla. Tullihallinto palauttaa veron kasvihuoneviljelijöille erillisen hakemuksen perusteella. Lisäksi ammattimaisessa kasvihuoneviljelyssä käytetystä sähköstä voidaan suorittaa alemman II -veroluokan mukainen vero, jos kasvihuoneviljelijä on hankkinut erillisen sähkömittarin kasvihuonetta varten.

Maataloustuotannon toimintaedellytyksiin ja tuotannon kannattavuuteen vaikuttavia tekijöitä ovat markkinoilta saatavat myyntitulot, erilaiset tuet sekä kustannukset. Suomen epäedullisista luonnonoloista, pientilavaltaisesta tuotantorakenteesta ja muista maatalouden erityispiirteistä johtuen tuotantokustannukset muodostuvat korkeiksi. Markkinoilta saatavat myyntitulot eivät kata tuotannosta

aiheutuvia kustannuksia. Maatalouden toimintaedellytysten ja tuotannon kannattavuuden turvaamiseksi sekä viljelijäväestön kohtuullisen tulotason varmistamiseksi maataloutta tuetaan sekä Euroopan yhteisön että kansallisin budjettivaroin.

Tukien merkitys maatalouden toimintaedellytysten turvaamisessa on keskeinen. Euroopan unionissa, jäljempänä *EU*, maatalouden tukipolitiikka kuuluu Euroopan yhteisöjen komission, jäljempänä *komissio*, yksinomaan toimivaltaan. Maatalouden tukijärjestelmän perustan muodostavat EU:n yhteisen maatalouspolitiikan tukimuodot, joita ovat EU:n suorat tuet, luonnonhaittakorvaus ja maatalouden ympäristötuki, joita täydennetään kansallisilla tuilla.

Vuonna 2005 maksettiin EU:n suoria tukia, luonnonhaittakorvausta, ympäristötukea tai kansallisia tulotukia runsaalle 70 700 tuensaajalle. Näiden tuensaajien tiloista lähes 29 000 harjoitti päätuotantosuuntanaan viljanviljelyä, runsaat 2 000 puutarhataloutta ja runsaat 10 000 muuta kasvinviljelyä.

Lypsykarjatilaja oli noin 16 500 ja muita nautakarjatilaja runsaat 4 400. Sika- ja siipikarjataloutta harjoitti runsaat 4 100 tilaa ja muuta kotieläintaloutta lähes 2 800 tilaa. Kasvihuonetuotannon kansallista tukea maksettiin runsaalle 1 500 yrittäjälle.

1.2. Kansallinen ja EU:n lainsäädäntö

Kansallinen energiaverojärjestelmä

Suomessa valmisteveroa kannetaan muun muassa nestemäisistä polttoaineista kuten moottoribensiinistä, dieselöljystä, kevyestä ja raskaasta polttoöljystä sekä muista energiatuotteista kuten sähköstä. Energiatuotteiden verotuksesta säädetään polttoaineverolaissa sekä sähköverolaissa. Energiatuotteiden valmistevero on kiinteä, tuotteen määrän mukaan kannettava vero. Vero kannetaan pääsääntöisesti sen hetken mukaan, kun energiatuote luovutetaan verottomasta varastosta kulutukseen. Vero siirretään kuluttajalle, joka maksaa veron tuotteen hintaan sisältyvänä.

Kevyen polttoöljyn valmisteveron määrä on 7,06 senttiä litralta, josta huoltovarmuusmaksua on 0,35 senttiä litralta. Kevyttä polt-

toöljyä käytetään teollisuuden prosesseissa, kiinteistöjen lämmityksessä sekä erilaisten työkonien kuten pyöräkuormaajien ja kaivinkonien polttoaineena. Maataloudessa merkittäviä käyttökohteita ovat traktorit, viljanvaikeat ja puimurit. Maa- ja metsätaloudessa käytettävät traktorit samoin kuin moottorityökoneet ja moottorityökoneiksi varustetut traktorit tietyin edellytyksin ovat vapautetut polttoainemaksusta polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 6 ja 7 §:n perusteella. Raskaan polttoöljyn vero on 5,96 senttiä kilogrammalta sisältäen huoltovarmuusmaksua 0,28 senttiä kilogrammalta. Raskaasta polttoöljystä ei yleisesti käytetä maataloudessa, mutta sen sijaan runsaasti muun muassa kasvihuoneissa.

Sähkön valmistevero on porrastettu alempaan (II) ja korkeampaan (I) veroluokkaan. Veroluokan I mukainen vero on 0,7313 senttiä kilowattitunnilta ja veroluokan II 0,4413 senttiä kilowattitunnilta. Kumpaankin sisältyy huoltovarmuusmaksua 0,013 senttiä kilowattitunnilta. Teollisuudessa ja ammattimaisessa kasvihuoneviljelyssä käytetystä sähköstä suoritetaan alemman II -veroluokan mukainen vero. Tämä edellyttää sähkömittarin käyttöä. Veroluokan I veroa suoritetaan sähköstä, joka käytetään esimerkiksi yksityistaloudessa, maa- ja metsätaloudessa, rakentamisessa, tukku- ja vähittäiskaupassa, majoitus- ja ravitsemustoiminnassa sekä yleensäkin palvelutoiminnassa.

Ammattimainen kasvihuoneviljely

Polttoaineverolain 10 a §:n mukaan ammattimaisessa kasvihuoneviljelyssä käytettyä kevyestä ja raskaasta polttoöljystä kasvihuoneviljelijä on oikeutettu saamaan palautusta. Veronpalautuksen saamiseksi kasvihuoneviljelijä voi tehdä hakemuksen kaksi kertaa vuodessa siten, että polttoöljyn käyttö ajoittuu toisaalta tammi - kesäkuulle ja toisaalta heinä - joulukuulle. Hakemuksen voi tehdä myös kerralla koko kalenterivuodelta, jos polttoöljyn käyttö puolen vuoden ajalta jää vähäiseksi. Kasvihuoneviljelijän on pidettävä sellaista kirjanpitoa, että siitä selvästi ilmenee kasvihuoneissa käytetyn polttoöljyn määrä. Tarvittaessa polttoöljyn käyttö kasvihuoneisiin ja muuhun käyttöön on luotettavalla tavalla selvitettävä.

Palautuksen nykyinen määrä kevyestä polttoöljystä on 3,4 senttiä litralta ja raskaasta polttoöljystä 1,4 senttiä kilogrammalta. Palautuksen määrät ovat vuodelta 1999, jolloin kevyen polttoöljyn palautusta korotettiin nykyiseen ja raskaasta polttoöljy lisättiin palautuksen piiriin, koska myös raskaan polttoaineen veron todettiin olevan taloudellisesti merkittävä kasvihuoneviljelijöille.

Tullihallinto suorittaa veronpalautuksen kasvihuoneviljelijöille. Lähinnä hallinnollisten kustannusten vuoksi veronpalautusta ei suoriteta, jos palautettavan veron määrä jää alle 580 euron. Veroa on palautettu noin 800 hakijalle vuodessa yhteensä noin kaksi miljoonaa euroa. Kasvihuoneviljelijöille myönnettyjen veronalennusten perusteena on ollut kasvihuoneetuotannon kilpailukykyyn edistäminen, koska ala toimii avoimessa kansainvälisessä kilpailutilanteessa.

Ammattimaiset kasvihuoneviljelijät saavat kasvihuoneiden tarpeisiin hankitun sähkön samalla verolla kuin teollisuus eli veroluokalla II. Kasvihuoneviljely varsin energiavaltaisena alana on haluttu tässä yhteydessä rinnastaa teollisuuteen. Käytännössä veronalennus toteutetaan suoraan sähkön laskutuksen yhteydessä. Tämä tarkoittaa sitä, että kasvihuoneyritykset joutuvat hankkimaan erillisen sähkömittarin kasvihuoneita varten, jotta kulutettavan sähkön määrä voidaan tarkasti laskea kasvihuoneiden ja yksityiskäytön välillä.

Energiatuotteiden käyttö maataloilla sekä ammattimaisissa kasvihuoneissa

Suomessa maataloudessa ja avomaanpuutarhataloudessa on arvioitu kulutetun kevyttä polttoöljyä vuonna 2003 kaikkiaan noin 447 miljoonaa litraa, josta 381 miljoonaa litraa on käytetty koneiden polttoaineena ja loput 66 miljoonaa litraa lämmityspolttoaineena. Suurin polttoöljyn käyttäjäryhmä ovat viljanviljelytilat, jotka käyttävät polttoöljystä noin 35 prosenttia. Toiseksi suurin käyttäjäryhmä ovat lypsykarjatilat, joiden osuus on 28 prosenttia koko kulutuksesta. Lämmitykseen polttoöljystä käytetään keskimäärin 15 prosenttia. Polttoöljynkulutukseltaan suurin neljännes tiloista kuluttaa noin kaksi kolmasosaa eli noin 290 miljoonaa litraa polttoöljyn kokonaismäärästä.

Suomen kaikilla maatiloilla kulutetaan sähköenergiaa arviolta yli 1 400 gigawattituntia. Suurimman osan siitä käyttävät lypsykarjatilat, joiden osuus on 42 prosenttia. Toiseksi suurin käyttäjäryhmä ovat viljanviljelyä harjoittavat tilat, joiden kulutus on 20 prosenttia kokonaiskulutuksesta. Sähkönkulutukseltaan viidenneksen tiloista kuluttaa lähes puolet eli 690 gigawattituntia sähköenergian kokonaismäärästä.

Kasvihuoneissa arvioidaan käytettävän kevyttä polttoöljyä yhteensä noin 34 miljoonaa litraa ja raskasta polttoöljyä 52 miljoonaa kilogrammaa. Vuonna 2004 tulli maksoi valmisteveron palautusta 29,1 miljoonasta litrasta kevyttä polttoöljyä ja 51,3 miljoonasta kilogrammasta raskasta polttoöljyä. Kasvihuoneissa sähköä arvioidaan käytettävän 370 gigawattituntia.

Energiaverodirektiivi

Maataloudessa kuten muuallakin käytettävien polttoaineiden ja sähkön verottamista koskevat yhteisön säännökset sisältyvät energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27 päivänä lokakuuta 2003 annettuun neuvoston direktiiviin 2003/96/EY, jäljempänä *energiaverodirektiivi*.

Energiaverodirektiivissä on annettu jäsenvaltioita velvoittavia säännöksiä verotuksen piiriin kuuluvasta tuotekatteesta sekä veron rakenteesta ja tuotekohtaisista vähimmäisverotasoista. Jäsenvaltioiden on kannettava direktiivissä tarkoitetuista tuotteista vero, joka täyttää kyseiselle tuotteelle säädetyn vähimmäisveromäärän. Direktiivin 7 artiklassa tarkoitetuille moottoripolttoaineille kuten bensiinille, kaasu- eli dieselöljylle, lentopetrolille, nestekaasulle ja maakaasulle on taulukossa A säädetty vähimmäisverotaso. Moottoripolttoaineena käytettävän dieselöljyn vähimmäisvero on 302 euroa 1000 litralta.

Direktiivin 8 artiklassa eräille teollisuus- ja ammattitarkoituksissa käytettäville moottoripolttoaineille on säädetty edellä 7 artiklassa säädettyä vähimmäisverotasoja alempi vähimmäisverotaso. Tällaisia alhaisemman vähimmäisverotason käyttökohteita ovat 8 artiklan 2 kohdan mukaan muun muassa maatalous, puutarhatalous, kalanviljely sekä metsähoito. Näissä kohteissa käytettävän kaa-

suöljyn eli kevyen polttoöljyn vähimmäisverotaso on säädetty taulukon B mukaisesti 21 euroa 1 000 litralta.

Lämmityspolttoaineisiin ja sähkөөn sovellettavat vähimmäisverotaset on säädetty direktiivin 9 artiklan mukaan taulukossa C. Kevyen polttoöljyn vähimmäisverotaso on niin ikään 21 euroa 1 000 litralta ja raskaan polttoöljyn 15 euroa 1 000 kilogrammalta. Yrityskäyttöön tarkoitettun sähköön vähimmäisvero on 0,5 euroa megawattitunnilta ja muun kuin yrityskäytön sähköön 1,0 euroa megawattitunnilta.

Energiaverodirektiiviin sisältyy mahdollisuuksia soveltaa tietyissä tilanteissa alennettua verokantaa. Poikkeamisen normaalista verokannasta on kuitenkin aina tapahduttava verovalvonnassa ja yhteisön oikeuden mukaisena. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että jäsenvaltion on noudatettava Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, jäljempänä EY:n perustamissopimus, syrjivien verojen kieltoa ja yhteisön valtioneuvoston sääntöjä.

Energiaverodirektiivin 26 artiklan 2 kohdan mukaan sellaiset direktiivissä tarkoitettujen toimenpiteiden kuin verovapaudet ja veronalennukset, verojen eriyttäminen ja veronpalautukset voivat olla valtion tukea, ja siitä on niissä tapauksissa ilmoitettava komissiolle perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Komissiolle direktiivin perusteella tehdyt tiedonannot eivät vapauta jäsenvaltioita perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta.

Valtioneuvoston säännökset

Valtioneuvoston säännösten yleiset puitteet määritellään EY:n perustamissopimuksen 87—89 artiklassa. Niiden sisältämät säännökset rajoittavat valtioneuvoston käyttöä talouspolitiikan välineinä jäsenvaltioissa. Valtioneuvostoa ovat kaikki julkisista varoista, myös kuntien ja muiden alue- ja paikallisviranomaisien toimesta myönnettävät tuet, jotka ovat yrityksiä tai toimialakohtaisia. Arvioitaessa tukea rakkaisempaa on toimenpiteen tosiasiallinen vaikutus, ei sen tarkoitus tai muoto. Jotta toimenpidettä pidettäisiin valtioneuvoston tukena, on valtioneuvoston täytettävä kaikki 87 artiklassa mainitut tunnusmerkit.

Tyypillisesti verosta vapauttaminen tai veron porrastaminen voi olla sellainen toimen-

pide, jota pidetään valtiontukena. Valtiontukea koskevia määräyksiä sovelletaan jäsenvaltion verotuksellisiin toimenpiteisiin myös silloin, kun verotuksesta, esimerkiksi veronalennuksesta, on annettu yhteisötason säädöksiä.

Valtiontukimenettelyä koskevat määräykset sisältyvät EY:n perustamissopimuksen 88 artiklaan, jonka mukaan komissiolle on tehtävä ilmoitus ennen kuin jäsenvaltio ottaa käyttöön toimenpiteitä, joita voidaan mahdollisesti pitää valtiontukena. Ilmoitusmenettelyn tarkoituksena on, että komissio voi tutkia tukien yhteensopivuuden yhteismarkkinoille. Kaikkien Suomessa käytössä olevien kansallisten maataloustukien myöntämiseen on saatava komission hyväksyntä.

Vaikka toimenpidettä pidettäisiinkin valtiontukena, voi komissio tietyillä perusteilla katsoa sen yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Komissio on useissa tapauksissa myöntänyt lupia tukien käyttöön erityisesti, jos tukijärjestelyä voidaan perustella esimerkiksi ympäristösyillä.

Mahdollisten verotukien tai veronalennusten suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon valtiontukia koskevat rajoitteet kuten luvanvaraisuus, lupapäätöksen mahdolliset ehdot sekä luvan määräaikaisuus.

Maataloustuet

Maatalouden tukijärjestelmän perustan muodostavat EU:n yhteisen maatalouspolitiikan tukimuodot, joita ovat EU:n suorat tuet, luonnonhaittakorvaus ja maatalouden ympäristötuki, joita täydennetään kansallisilla tuilla.

Vuonna 2006 EU:n suorien tukien maksaminen perustuu yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (ETY) N:o 2019/93, (EY) N:o 1452/2001, (EY) N:o 1453/2001, (EY) N:o 1454/2001, (EY) N:o 1868/94, (EY) N:o 1251/1999, (EY) N:o 1254/1999, (EY) N:o 1673/2000, (ETY) N:o 2358/71 ja (EY) N:o 2529/2001 muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1782/2003, jäljempänä *neuvoston tilatukiasetus*, osastojen III ja IV säännöksiin. Tilatukiasetuksen nojalla maksettavat tuet ovat EY:n kokonaan rahoittamia.

Neuvoston tilatukiasetuksessa määritellään EU:n suorat tuet, niin sanotut CAP-tuet, ja niiden keskeiset määräytymisperusteet. Pienin maksettava CAP-tuen määrä on 84 euroa tukityyppiä kohti vuodessa. EU:n suorien tukien saantiin ei liity viljelijän ikään tai harjoitettavaan yritysmuotoon liittyviä rajoituksia. Vuonna 2005 EU:n suoria tukia arvioidaan maksettavan runsaalle 65 500 tuensajalle, mikä on yli 90 prosenttia vuonna 2005 tukea saavien tilojen kokonaisuudesta.

EU:n suorien tukien järjestelmä uudistettiin vuoden 2006 alussa, jolloin siirryttiin uuteen tilatukijärjestelmään. Suomessa tilatuki toteutetaan niin sanotun yhdistelmämallin pohjalta. Yhdistelmämallissa aikaisemmin maksetuista EU:n suorista tuista muodostetaan tukioikeuksia, jotka muodostuvat alueellisesta tasatukiosasta ja mahdollisesta tilakohtaisesta lisäosasta. Tilatuen saaminen ei edellytä tuotantoa. Tuen maksamisen edellytyksenä on tukioikeuksien ja tukikelpoisen pellon tai pysyvän laitumen hallinta sekä niin sanottujen täydentävien ehtojen noudattaminen. Osa tuista maksetaan edelleen tuotantosidonnaisena. Vuoden 2006 lopulla tukioikeudet vahvistetaan tukikelpoiselle peltoalalle, jolloin käytännössä tilatukea maksetaan Suomen koko peltoalalle ja kaikille niille viljelijöille, joilla on peltoa tai pysyvää laidunta hallinnassa vuoden 2006 tukihaun yhteydessä. Tilatuen saantiin ei liity viljelijän ikään tai harjoitettavaan yritysmuotoon liittyviä rajoituksia. Viljelijä voi hakea tukioikeuksien vahvistamista, jos tukikelpoista peltoa tai pysyvää laidunta on vähintään 0,3 hehtaaria. Eriytistukioikeuksia voidaan myöntää aktiiviviljelijälle, jolla ei ole ilmoittaa tukikelpoista peltoa tukihakemuksessaan. Tilatueen siirtymisen vuoksi EU:n suoria tukia saavien tilojen määrän arvioidaan jossain määrin lisääntyvän vuoteen 2005 verrattuna.

Luonnonhaittakorvauksella tarkoitetaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999, jäljempänä *maaseudun kehittämisasetus*, V luvussa ja vuodesta 2007 alkaen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 36 artiklassa

tarkoitettua korvausta.

Luonnonhaittakorvaus on osarahoitettu tukimuoto, jonka sisältö perustuu jäsenmaan laatimaan ja komission hyväksymään ohjelmaan. Luonnonhaittakorvauksen saaminen edellyttää viisivuotista sitoumusta. Vuonna 2006 päättyvällä ohjelmakaudella sitoumusalaa tuli olla vähintään kolme hehtaaria. Lisäksi Manner-Suomessa edellytetään, että sitoumuksen antaja on sitoumusta tehdessään alle 65-vuotias. Vuonna 2005 luonnonhaittakorvausta maksettiin runsaalle 66 000 tuensaajalle ja vajaalle 2,2 miljoonalle hehtaarille (yli 90 prosentille tuensaajista ja kokonaispeltoalasta).

Maatalouden ympäristötuella tarkoitetaan tukea, josta säädetään maaseudun kehittämisasetuksen VI luvussa ja vuodesta 2007 alkaen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 39 artiklassa ja jota maksetaan Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan komission hyväksymien maaseudun kehittämisohjelmien mukaisina perus- ja lisätoimenpiteen tukina. Ympäristötuki on osarahoitettu tukimuoto, jota maksetaan koko maassa. Sen tarkoituksena on edesauttaa maatalouden ympäristönsuojeluun liittyvien tavoitteiden toteutumista. Manner-Suomessa ja Ahvenanmaalla on erilaiset ympäristötukijärjestelmänsä. Ympäristötuen saaminen edellyttää viisivuotista sitoumusta. Vuonna 2006 päättyvällä ohjelmakaudella sitoumusalaa tuli olla vähintään kolme hehtaaria. Lisäksi Manner-Suomessa edellytetään, että sitoumuksen antaja on sitoumusta tehdessään alle 65-vuotias. Vuonna 2005 maatalouden ympäristötukea maksettiin 65 000 tilalle eli 90 prosentille tilamäärästä.

Kansallisten tukien maksaminen edellyttää komission hyväksyntää. Suomessa maksettavista kansallisista tulotuista on säädetty maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetussa laissa (1559/2001), jäljempänä *kansallinen tukilaki*. Kansallista tukea ei makseta, jos myönnetty määrä tukivuodelta on hakijaa ja tukimuotoa tai tukityyppiä kohti pienempi kuin 84 euroa. Kansallisten tukien saanti edellyttää, että hakijalla on hallinnassaan vähintään kolme hehtaaria viljelykseen soveltuvaa peltoa tai puutarhatukien osalta 0,5 hehtaaria puutarhakasvien viljelyksessä ole-

vaa peltoa. Tuensaajan tai hänen puolisonsa tulee olla tukivuotta edeltävän kalenterivuoden viimeisenä päivänä vähintään 18-vuotias, mutta ei yli 65-vuotias. Vuonna 2005 kansallisia tukia arvioidaan maksettavan lähes 68 000 tuensaajalle eli lähes kaikille tiloille.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoite

Valtioneuvosto antoi 11 päivänä maaliskuuta 2005 valtioneuvoston kehyspäätöksen vuosille 2006—2009. Päätöksen mukaan maa-, poro- ja kasvihuonetalouden tuotantokustannuksia alennetaan huojentamalla näiden energiaverotusta. Huojennusjärjestelmään on varattu 21,5 miljoonaa euroa vuodessa.

Koska Etelä-Suomen EU- ja kansallisten tukien maksuvaltuudet ovat jo täysimääräisesti käytössä, kansallista tukea lisäämällä ei voitaisi vaikuttaa Etelä-Suomen maatalouden toimintaedellytyksiin. Pohjoisen tuen alueella tukea voitaisiin korottaa jossain määrin eräillä tuotteilla, mutta se johtaisi alueiden välisen tukitasoeron kasvuun. Maataloustuottajien ja valtion yhteisenä näkemyksenä on ollut alueiden ja tuotantosuuntien välisen koonauksisuhteiden säilyttäminen ennallaan.

Koska kansallisen tuen yksikkötukien korotukset eivät ole mahdollisia koko maassa, on pyritty löytämään muita keinoja maataloustuotannon toimintaedellytysten tasapuoliseksi varmistamiseksi maan eri osissa ja eri tuotantosuunnissa. Tällöin kysymyksen tulevat muun muassa keinot, joilla vaikutetaan maatalouden kustannuksiin. Yhtenä mahdollisuutena on nähty polttoaine- ja sähköveron osittainen palauttaminen maataloudelle.

Veronpalauttamisen toteuttamiseksi on tavoitteena ollut löytää sellainen malli, jonka kustannukset kokonaisuudessaan olisivat mahdollisimman alhaiset.

Esityksen tavoitteena on myös sellainen veronpalautuksen toteuttamismalli, joka olisi mahdollisimman yksinkertainen maatalouden harjoittajille. Koska asiaan liittyy lukuisia hankalia rajanveto-ongelmia, tavoitteena on säätää mahdollisimman selkeästi toisaalta palautukseen oikeutetut maatalouden harjoittajat ja toisaalta ne toiminnot, joista palautusta

voi hakea. Tällöin maatalouden harjoittaja tietäisi etukäteen, onko hän oikeutettu ja mil- tä osin veronpalautukseen. Näin välttyttäisiin hankalilta ja kustannuksia vaativilta oikaisu- ja valitusmenettelyiltä. Jotta näin voitaisiin menetellä, säännösten toimeenpano rasittaa vastaavasti viranomaistahoa sekä samalla monimutkaistaa lainsäädäntöä.

Tavoitteena on lisäksi, että hakemuksen te- keminen muutenkin olisi maatalouden har- joittajalle mahdollisimman vaivatonta. Tä- män vuoksi palautusmenettely on pääsääntöi- sesti kytketty maatalouden tuloveroilmoituk- seen. Yhdenmukaisesti tuloverotuksen kans- sa tässäkin sovellettaisiin pitkälti verotusme- nettelyä koskevia säännöksiä, mikä osaltaan yksinkertaistaisi menettelyä maatalouden harjoittajan kannalta, mutta tekisi lakitekstin vastaavasti monimutkaisemmaksi.

2.2. Toteuttamisvaihtoehdot

Maatalouden harjoittajille maksettavan polttoaineveronpalautuksen toimeenpanoa on laajasti selvitetty sekä tullii- että verohallin- nassa, koska valmista mallia polttoaineveron palauttamiselle ei ole. Tullihallinto olisi luo nteva veronpalautuksen maksaja, koska se kantaa polttoaine- ja sähköveron ja on muu- tenkin kyseisen verotuksen asiantuntijaviran- omainen. Lisäksi tullihallinto jo nyt palauttaa polttoaineveroa ammattimaisille kasvihuone- viljelijöille. Palautukseen oikeutettuja olisi- vat ammattimaista maataloutta harjoittavat maatilat, jotka ovat saaneet EU:n suoria tu- kia, maatalouden ympäristötukea, luonno- haittakorvausta tai kansallisia tukia. Palau- tuksen maksamista maataloushallinnon kaut- ta ei kuitenkaan ole pidetty tarkoituksenmu- kaisena, koska kyse on valmisteverojen pa- lautuksesta.

Tullihallinnon vaihtoehdot

Tullilaitoksessa valmisteveropäätöksiä tehtiin vuonna 2004 yhteensä 23 000 kappaletta, joiden tekemiseen käytettiin yhteensä noin 22 250 henkilötyöpäivää (88 henkilötyövuot- ta). Tässä esityksessä tarkoitettujen hakemus- ten kokonaismääräksi on arvioitu noin 55 000 kappaletta vuodessa. On arvioitu, että hakijoista noin 40 prosenttia tekisi sähköisen hakemuksen ja loput olisivat manuaalisissa

järjestelmässä. Pelkästään sähköisen järjes- telmän kertaluontoiset rakentamiskustannuk- set olisivat arviolta 2 500 000 euroa, kone- hankinnat 500 000 euroa sekä toteutuksen suunnittelu- ja organisointikustannukset noin 300 000 euroa. Vuosittaiset hallinnointikust- annukset olisivat 1 400 000—1 660 000 eu- roa vastaten 7 680—8 960 henkilötyöpäivää (30—35 henkilötyövuotta).

Tullilaitoksen valmiudet suurten massa- toimintojen hoitamiseen eivät ole erityisen hyvät. Tullilaitoksen esittämät kertakustan- nukset samoin kuin vuosittaiset käyttökus- tannukset olisivat suuremmat kuin verohal- linnossa. Lisäksi ongelmana on myös se, että maatalouden harjoittajat eivät kuulu ennes- tään tullin rekistereihin, vaan ovat tullille vieras taho, minkä vuoksi tullilla voisi olla myös verohallintoa suurempia vaikeuksia määrittellä tai tarkastaa veronpalautukseen oikeutettuja.

Verohallinnon vaihtoehdot

Palautusjärjestelmän kertaluontoiset perus- tamiskustannukset, joita ovat muun muassa laitteiden investointikustannukset, vaihtelisi- vat eri malleissa 100 000—550 000 euron välillä. Vuosittaiset käyttökustannukset olisi- vat runsaat 600 000 euroa eli noin 1 430 henkilötyöpäivää, jos hakemus liitettäisiin verotusprosessiin. Erillisellä hakemuksella käsiteltävän vuosittaisen työn kustannukset olisivat runsaat 900 000 euroa ja vaatisivat noin 2 210 henkilötyöpäivää. Vuosittaisia kustannuksia olisivat järjestelmän ylläpidos- ta, päivityksestä ja testauksesta sekä varsinais- sesta työstä kuten neuvonnasta, asiakirjojen vastaanotosta, tallennuksesta, arkistoinnista, päätösvalmistelusta, tulostuksesta, postituk- sesta sekä rahaliikenteestä kuten myös oi- kaisuista ja verotarkastuksista syntyvät kus- tannukset.

Arvonlisäverotuksen osalta selvityksen kohteena on ollut kaksi mallia: polttoaineve- ron vähentäminen osana arvonlisäverövähennystä yhdistettynä maatalouden tulove- roilmoitusmenettelyyn (malli 1) ja polttoai- neveron vähentäminen tilitettävästä arvo n- lisäverosta eriteltynä vähennyksenä (malli 2). Ensimmäisessä mallissa polttoaineveron määrä ilmoitettaisiin arvonlisäveroilmoituk- sessa vähennettävänä verona eikä sitä erotel-

taisi muusta vähennettävästä arvonlisäverosta, vaan sen määrää koskevat tarkemmat tiedot ilmoitettaisiin maatalouden tuloverolomakkeelle otettavassa uudessa kohdassa. Mallin etuna olisivat alhaiset käyttöönotto-kustannukset, koska verohallinnon tietojärjestelmiin tulisi tehdä vain vähäisiä muutoksia.

Ensimmäisen mallin toteuttamisesta aiheutuisi kuitenkin useita yhteisöoikeuteen liittyviä ja käytännön ongelmia. Arvonlisäverojärjestelmän veropohja on säädelty Suomea sitovasti kuudennessa neuvoston direktiivissä jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste; 77/388/ETY, jäljempänä *kuudes arvonlisäverodirektiivi*. Vähennysoikeutta ei voida direktiivin yleisten sääntöjen mukaan myöntää muusta verosta kuin arvonlisäverosta. Malli hankaloittaisi huomattavasti arvonlisäveropohjan perusteella määräytyvän Euroopan yhteisön omien varojen Suomen maksumuutoksen määrittämistä nykytilaan verrattuna. Veropohjalaskelman perustana olevien tietojen laatu ja luotettavuus sekä laskelman oikeellisuus heikkenisivät ja olisi kyseenalaista täyttäisikö malli yhteisön tilintarkastajien jäsenvaltioille asettamat vaatimukset. Mallin kustannuslaskelmaan ei sisälly niitä kustannuksia, joita aiheutuisi veropohjalaskelman laatimiseen. Malli aiheuttaisi myös muita lisääntyneitä hallinnollisia kustannuksia sekä verovelvollisille että verohallinnolle. Mallissa arvonlisäveroviranomaisella ei olisi suoraan kuukausittain tai kalenterivuositain annettavan arvonlisäveroilmoituksen perusteella käytettävissä maataloutta harjoittavan verovelvollisen osalta tietoa oikeasta vähennettävän ja tilitettävän arvonlisäveron määrästä. Tämän seurauksena muun muassa alarajahuojennuksen suuruuden määrittäminen ja valvonta vaikeutuisi.

Molempien arvonlisäverojärjestelmän mallien ongelmana on, että polttoaineveron palautusta ei voitaisi hallinnollisesti yksinkertaisella tavalla kohdistaa maatalouden harjoittajiin. Arvonlisäverovelvollisuuden ulkopuolelle jäävät maatalouden harjoittajat joutuisivat rekisteröitymään verovelvollisiksi polttoaineveron palautuksen vuoksi. Maatalouden harjoittajista osa ilmoittaa ja tilittää veron kuukausittain ja osa kalenterivuosit-

tain, mistä syystä yhdenmukaisen polttoaineveron palautusmenettelyn luominen olisi vaikeaa.

Toisen mallin aiheuttamat kertaluonteiset hallinnolliset kustannukset olisivat lisäksi suuria sen vuoksi, että arvonlisäveroilmoituslomakkeelle tehtävät muutokset koskisivat kaikkia verovelvollisia. Mahdollisesti yksipuoliset ilmoituslomakkeet tulisi muuttaa kaksipuoliseksi, mitkä hidastaisivat massatulostusta ja tietojenkäsittelyä huomattavasti aiheuttaen jatkuvaluonteisia lisäkustannuksia. Vaihtoehtoisesti maatalouden harjoittajille tulisi luoda omat kuukausi- ja kalenterivuosi-ilmoituslomakkeet, mistä aiheutuisi myös merkittäviä hallinnollisia kustannuksia. Viimeksi mainitut kustannukset eivät sisälly mallin kustannuslaskelmaan. Voidaan kuitenkin olettaa, että toisen mallin kustannukset olisivat edellä mainituista syistä suuremmat kuin muissa malleissa.

Verohallinnon arvonlisäverotukseen liittyviin malleihin liittyy yhteisöoikeudellisia ja omien varojen selvittämiseen kohdistuvia sekä toiminnallisia ongelmia. Polttoaineveron vähentäminen tilitettävästä arvonlisäverosta eriteltynä vähennyksenä aiheuttaisi tarpeettomia hallinnollisia kustannuksia, koska vähennykseen oikeutettuihin ei nykyjärjestelmässä sovelleta yhtenäistä ja muihin verovelvollisiin sovellettavasta menettelystä erillistä ilmoitus- ja tilitysmenettelyä.

Malli, jossa veronpalautushakemusta ei kytkettäisi mihinkään olemassa olevaan verotusprosessiin, olisi kertakustannuksiltaan samaa luokkaa kuin muut mallit eli 550 000 euroa, mutta vuosittaisilta käyttökustannuksiltaan se olisi muita malleja kalliimpi eli vaatisi 2 210 henkilötyöpäivää, minkä kustannusvaikutukset olisivat runsaat 900 000 euroa vuodessa.

Veronpalautuksen ilmoittaminen maatalouden veroilmoituksen yhteydessä saattaisi olla tekniseltä toteutukseltaan verohallinnon arvonlisäverotukseen kytkettyjä vaihtoehtoja jossain määrin raskaampi, ja sen perustamiskustannukset olisivat arviolta 550 000 euroa. Vuosittaisilta käyttökustannuksiltaan tämänkin vaihtoehto olisi samaa luokkaa kuin muut verohallinnon vaihtoehdot, jotka on kytketty verotusprosessiin, eli noin 650 000 euroa, mikä on huomattavasti vähemmän kuin erillisen hakemuksen kustannukset.

Maatalouden veroilmoitukseen liitetyn järjestelmän oleellinen etu olisi siinä, että se kohdistuisi jo käytössä olevan ilmoitusmenettelyn puitteissa polttoaineveron palautukseen oikeutettuihin. Tällä tavalla veronpalautuksen hakijat pääsääntöisesti tietävät olevansa oikeutettuja veronpalautukseen. Näin vältetään turhaa asiakirjojen lähettämistä niille, jotka eivät kuulu veronpalautuksen piiriin, sekä vältetään yleistä epäselvyyttä järjestelmän ulkopuolella olevien taholta. Kustannuksiltaan malli ei myöskään olennaisesti poikkeaisi muista malleista. Olisi jopa oletettavaa, että mallin lopulliset hallinnolliset kustannukset saattaisivat jäädä muita vaihtoehtoisten malleja halvemmiksi, koska vaihtoehtoisten mallien kustannuksiin liittyy tätä mallia suurempaa epävarmuutta.

2.3. Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että energiatuotteiden hintaan sisällynyttä valmisteveroa palautettaisiin ammattimaiselle maatalouden harjoittajalle maataloudessa maatilallaan Suomessa käytetystä verotetusta kevyestä ja raskaasta polttoöljystä sekä sähköstä. Kasvihuoneviljely ei olisi palautukseen oikeuttavaa esityksen nojalla, jos kasvihuoneyrittäjä olisi oikeutettu polttoaineverolain 10 a §:n mukaiseen veronpalautukseen.

Ammattimainen maatalouden harjoittaja olisi oikeutettu veronpalautukseen silloin, kun hänelle on maksettu verovuonna EU:n suoria tukia, maatalouden ympäristötukea, luonnonhaittakorvausta tai kansallista tukea. Jos tukia ei ole aineellisten tukisäännösten nojalla maksettu, ei polttoaineveron palautustakaan voitaisi maksaa. Tällaisia syitä voisivat olla eräissä tukimuodoissa maatalouden harjoittajan ikä tai se, että tukea ei makseta toiminnan vähäisyyden tai sen luonteen vuoksi. Tällä kytkennällä maatalouden tukien saamiseen halutaan varmistaa, että veronpalautusta maksetaan aktiivisille maatalouden harjoittajille. Toisaalta tällä tavalla varmistetaan myös se, että veronpalautuksen saajien piiri on riittävän selkeästi määritelty ja että näin vältettäisiin rajanveto-ongelmia sekä samalla helpotettaisiin valvontaa. Näitä veronpalautuksen edellytyksiä eli tuen saamista ei kuitenkaan vaadittaisi siltä, joka harjoittaa viljan kuivausta omalla tilallaan tai jos viljan

kuivaus on järjestetty keskinäistä yhteistointia käyttäen esimerkiksi maatalous- ja maamiesseuroissa. Sillä seikalla, miten maatalouden harjoittajan maataloutta verotetaan, ei olisi tässä yhteydessä merkitystä. Verotus voitaisiin toimittaa maatilatalouden tai elinkeinotoiminnan verotuksena. Maa- ja metsätalousministeriö toimittaisi verohallinnolle tiedot tuensaajista.

Tarkoituksenmukaista on lisäksi, että maatilalla tuotettavaan tuotteeseen kohdistuvat toiminnot olisivat veronpalautuksen toimintojen piirissä niin kauan kun maataloustuote on maatilalla, vaikka toiminnosta ei sinänsä maksettaisikaan tukea. Tämän vuoksi esityksessä luetellaan erikseen, mitä maataloudella tarkoitetaan.

Valmisteveron palautus ei koskisi metsätaloudessa eikä maataloudenharjoittajan yksityistaloudessa, mukaan luettuna harrastustoiminta, käytettyjä energiatuotteita. Tuensaajat, jotka saavat yksinomaan kansallisen tukilain 14 §:ssä tarkoitettua porotalouden tukea, eivät saisi porotaloudessa käytetyistä energiatuotteista veronpalautusta. Porotalouden harjoittajalle maksetaan vastaavasti erillistä tukea momentilta 30.20.40 (maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki).

Valmisteveron palautukseen olisivat oikeutettuja luonnolliset henkilöt, oikeushenkilöt tai luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden yhteenliittymät, joille on vero vuoden aikana maksettu lakiehdotuksen 2 §:n 2—5 kohdassa tarkoitettuja EU:n suoria tukia, maatalouden ympäristötukea, luonnonhaittakorvausta tai kansallista tukea sekä ne, jotka harjoittavat viljankuivausta.

Ehdotuksen mukaisten valmisteverojen palautuksen määrän arvioidaan olevan vuonna 2006 ja sen jälkeen vuosittain 19,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2005 kulujen jälkeen jaettava määrä olisi 15,8 miljoonaa euroa.

Veronpalautus olisi kevyestä polttoöljystä 3,75 senttiä litralta. Kevyestä polttoöljystä kannettava vero palautuksen jälkeen olisi 3,31 senttiä, mikä ylittäisi yhteisönoikeuden minimiveron 1,21 sentillä litralta. Raskaan polttoöljyn palautus olisi 1,75 senttiä kilogrammalta. Kannettavan veron määräksi jäisi 4,21 senttiä kilogrammalta, mikä olisi 2,71 senttiä yli yhteisön minimitason. Sähköstä ehdotetaan palautettavaksi 0,23 senttiä kilowattitunnilta. Tällöin veroa jäisi maksetta-

vaksi 0,5013 senttiä kilowattitunnilta, mikä olisi vastaavasti 0,4013 senttiä enemmän kuin EU:n minimiverotaso.

Vuodelta 2005 palautusta ehdotetaan maksettavaksi 81 prosentille koko vuoden palautuskelpoisen energiakäytön määrästä, mikä vastaa maaliskuun 11 päivän ja joulukuun 31 päivän välisen ajanjakson osuutta koko vuodesta.

Esityksessä ehdotetaan veron palauttamiseksi mallia, jossa veronpalautus olisi pääsääntöisesti vuodesta 2006 lähtien kytketty maatalouden tuloveroilmoitukseen. Mallin etuna olisi, että ne hakijat, jotka ovat maatalouden veroilmoituksen piirissä, voisivat jättää hakemuksen valmisteveron palautuksesta osana maatalouden tuloverotuksen veroilmoitusta. Vain ne verovelvolliset, jotka eivät anna maatalouden tuloveroilmoitusta, mutta hakevat valmisteveron palautusta, käyttäisivät erillistä hakemuslomaketta. Lomake liitettäisiin veroilmoituslomakkeeseen. Tällaisia hakijoita olisivat esimerkiksi veroilmoituslomaketta 6B käyttävät osakeyhtiömuotoiset aktiiviset maataloudenharjoittajat. Esityksessä mallissa verohallinnon ei tarvitsisi lähettää asiakirjoja tai lomakkeita turhaan sellaisille muille tahoille, jotka eivät kuitenkaan olisi veronpalautukseen oikeutettuja. Tällöin säästettäisiin niin palautuksenhakijoiden kuin viranomaistenkin työmäärää, lähetys- ynnä muita kustannuksia sekä epäselvästä tilanteesta syntyvää neuvontatarvetta sekä vällyttäisiin turhilta oikaisuilta ja valituksilta.

Maatalouden harjoittajat antaisivat veronpalautusta koskevan hakemuksensa pääsääntöisesti maatalouden tuloveroilmoituksen yhteydessä, joka olisi annettava verovuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Veronpalautusta voisi hakea myös Verohallituksen vahvistamaa muuta lomaketta käyttäen. Hakemus olisi tehtävä verovuositain, ja hakemuksessa ilmoitettaisiin muun muassa verovuoden aikana palautukseen oikeuttava energiatuotteiden käyttö.

Veronpalautuksesta vastaisivat verovirastot. Veronpalautukseen sovellettaisiin pääosin verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) menettelyä koskevia säännöksiä. Verovirastot maksaisivat veronpalautuksen hakemusten perusteella. Koska oikeus veronpalautukseen liittyy siihen, maksetaanko maatalouden harjoittajalle maatalouden tukia,

on tärkeää, että tuen maksajat ilmoittaisivat verohallinnolle tuen saajista ja että verohallinto saisi tarvittaessa tietoja. Samoin valvonnan kannalta on tärkeää, että tulli- ja verohallinto vaihtavat tietoja.

Palautettavan veron oikaisua ja muutostenhakua koskevia säännöksiä on kehitetty esityksessä siihen suuntaan, johon välillisessä verotuksessa pyritään muutoinkin.

Päätöksiä veronpalautuksesta voidaan tehdä ja veronpalautuksia maksaa vasta sen jälkeen, kun komissio on myöntänyt siihen luvan perustamissopimuksen 87—89 artiklan nojalla. Komissiolle on annettava tieto tuen myöntämisestä niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa. Jos komissio katsoo, että suunnitelma ei sovellu yhteismarkkinoille, jäsenvaltio ei saa toteuttaa toimia.

Vuoden 2005 osalta erillinen hakemus tulisi tehdä viimeistään marraskuun 2006 loppuun mennessä. Vaikka komission lupaa ei olisi saatu määräaikaan mennessä, verohallinto voisi jo ennen lain voimaantuloa ryhtyä toimenpiteisiin lain toimeenpanemiseksi. Verohallinto voisi tiedottaa hakijoille veronpalautuksesta ja pyytää näitä tekemään hakemus määräaikaan mennessä. Jos komissio ei antaisi lupaa, verohallinnon toimet olisivat turhia. Jos taas komissio antaisi luvan, verohallinto voisi nopealla aikataululla tehdä veronpalautuspäätökset ja maksaa veronpalautuksen hakijoille.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Valtioneuvosto antoi 11 päivänä maaliskuuta 2005 valtionalouden kehyspäätöksen vuosille 2006—2009. Päätöksen talouskasvun edistämistä koskevassa kappaleessa todetaan, että maa-, poro- ja kasvihuonetalouden tuotantokustannuksia alennetaan huojentamalla näiden energiaverotusta 21,5 miljoonalla eurolla. Tarkoituksena on, että vuonna 2005 maksettujen energiaverojen palautukseen voidaan käyttää noin 17,5 miljoonaa euroa, mikä vastaisi maaliskuun 11 päivän ja joulukuun 31 päivän välisen ajanjakson osuutta (297/365 osaa) koko vuoden palautusmäärästä.

Ottaen huomioon järjestelmän toteuttamis-

kustannukset energiaverojen palautuksen arvioidaan olevan ehdotetun lain perusteella vuonna 2005 yhteensä noin 15,8 miljoonaa euroa ja vuodesta 2006 lähtien yhteensä noin 19,9 miljoonaa euroa. Lisäksi polttoaineiden valmisteverolain 10 a §:n mukaisten palautusten korottamiseen ja järjestelmän piiriin tulevien uusien palautuksenhakijoiden palautuksiin arvioidaan tarvittavan 0,29 miljoonaa euroa vuonna 2005 ja 0,35 miljoonaa euroa vuonna 2006. Porotalouden palautus ehdotetaan hoidettavaksi erillisenä korottamalla maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen momenttia (30.20.40) 0,545 miljoonalla eurolla vuodesta 2006 alkaen.

Energiaverojen palautuksen taloudellisten vaikutusten arviointi perustuu MTT Taloustutkimuksen vuoden 2003 kannattavuuskirjanpitoaineiston perusteella tehtyihin laskelmiin. Aineisto koostuu vajaan 900 maatalous- ja puutarhayrityksen yksityiskohtaisista tilinpäätös-, tuotanto-, ynnä muista tiedoista. Aineiston tulokset on painotettu kuvaamaan noin 78 000 suomalaisen maatilan tuloksia. Vuodesta 2003 tilämäärä on alentunut, mutta jatkavien tilojen energiankulutus on vastavasti kasvanut.

Painotettujen kirjanpitoiltojen tulosten perusteella maataloudessa ja avomaan puutarhataloudessa arvioidaan käytettävän kevyttä polttoöljyä yhteensä 447 miljoonaa litraa vuodessa ja sähköä 1 437 gigawattituntia. Raskasta polttoöljyä ei maataloudessa juurikaan käytetä.

Kasvihuonetuotannossa arvioidaan maa- ja

metsätalousministeriön ja tullin tilastojen perusteella käytettävän kevyttä polttoöljyä runsaat 34 miljoonaa litraa ja raskasta polttoöljyä runsaat 50 miljoonaa kilogrammaa. Sähköä arvioidaan käytettävän kasvihuoneissa lähes 370 gigawattituntia. Ehdotetun lain soveltamisalaan kuuluvassa tuotannossa arvioidaan käytettävän kevyttä polttoöljyä vajaat kaksi miljoonaa litraa ja sähköä noin 37 gigawattituntia.

Kannattavuuskirjanpitoaineiston perusteella laskettu maataloudelle ja avomaan puutarhataloudelle kohdistuvan palautuksen määrä olisi vuodesta 2006 alkaen yhteensä noin 19,9 miljoonaa euroa, mikä on keskimäärin 245 euroa palautusta saavaa tilaa kohden. Energiaverojen palautusta ei ehdoteta maksettavaksi, jos palautuksen määrä on alle 50 euroa vuodessa. Palautuksen ulkopuolelle arvioidaan jäävän noin 11 900 maatilaa eli 15 prosenttia tilämäärästä.

Kannattavuuskirjanpitoaineiston perusteella lasketut maatalouden kustannukset vuonna 2003 olivat 3 904 miljoonaa euroa. Tähän suhteutettuna energiaverojen palautus alentaa kustannuksia keskimäärin 0,5 prosentilla (taulukko 1). Maatalouden kustannuksiin ei ole sisällytetty laskennallisia oman työn palkkavaatimusta ja oman pääoman korkovaatimusta. Suurin suhteellinen alenema on viljantuotannossa (0,9 prosenttia) ja pienin avomaan puutarhatuotannossa (0,2 prosenttia).

Taulukko 1. Energiaverojen palautus suhteessa maatalouden kustannuksiin

Tuotantosuunta	Edustettujen tilojen lkm	Kustannukset yhteensä, milj. euroa	Veronpalautus yhteensä, milj. euroa	Energiaverojen palautuksen vaikutus kustannuksiin, %
Viljantuotanto	28 373	685,5	6,1	-0,9
Muu kasvinviljely	11 048	436,5	2,1	-0,5
Avomaan puutarhatalous	1 971	118,1	0,2	-0,2
Maidontuotanto	21 490	1 504,1	5,9	-0,4
Muu nautakarjatalous	4 581	287,4	1,3	-0,4
Sikatalous	1 706	218,5	0,8	-0,4
Muu kotieläintalous	3 426	109,2	0,4	-0,4
Sekamuotoinen tuotanto	5 581	544,9	2,2	-0,4
Maatalous yhteensä	78 176	3 904,2	19,1	-0,5

Energiaverojen palautus alentaa maatalouden energiakustannusta keskimäärin kahdeksalla prosentilla vaihdellen tuotantosuunnitain tarkasteltuna 6—10 prosentilla.

Maatalouden ja avomaan puutarhatuotannon yhteenlaskettu maataloustulo on kannattavuuskirjanpidon mukaan noin 1 050 miljoonaa euroa. Energiaverojen palautus nostaisi maataloustuloa vajaat kaksi prosenttia (taulukko 2). Maataloustulo on se osuus kokonaistuotosta, joka jää korvaukseksi viljelijäperheen omalle työlle ja yritykseen sijoitetulle omalle pääomalle.

Yksittäiselle tilalle palautuksella voi olla selvästi suurempi suhteellinen merkitys. Noin 38 prosentilla tiloista maataloustulon nousu on enemmän kuin prosentin. Yli viiden prosentin kasvu tapahtuisi kahdeksalla prosentilla tiloista ja yli kymmenen prosentin kasvu kolmella prosentilla tiloista. Suhteutettaessa energiaverojen palautus maataloustuloon päätuotantosuunnista suhteellisesti eriten hyötyisi viljantuotanto. Suhteellisesti pienimmäksi kasvu jäisi avomaan puutarhataloudessa ja maidontuotannossa.

Taulukko 2. Energiaverojen palautus suhteessa maataloustuloon

Tuotantosuunta	Edustettujen tilojen lkm	Veronpalautus yhteensä, milj. euroa	Maataloustulo ennen veronpalautusta milj. euroa	Energiaverojen palautuksen vaikutus maataloustuloon, %
Viljantuotanto	28 373	6,1	78,0	7,8
Muu kasvinviljely	11 048	2,1	88,2	2,4
Avomaan puutarhatalous	1 971	0,2	36,0	0,7
Maidontuotanto	21 490	5,9	627,6	0,9
Muu nautakarjatalous	4 581	1,3	70,1	1,8
Sikatalous	1 706	0,8	41,6	1,9
Muu kotieläintalous	3 426	0,4	-0,5	..
Sekamuotoinen tuotanto	5 581	2,2	107,5	2,1
Maatalous yhteensä	78 176	19,1	1 048,7	1,8

Tämän esityksen ja polttoaineiden valmisteverolain 10 a §:n mukaisten palautusten nojalla kasvihuonetuotannolle maksettavan energiaverojen palautuksen määrän arvioidaan olevan vuodesta 2006 alkaen yhteensä noin 2,2 miljoonaa euroa, missä korotusta aiempaan on 0,35 miljoonaa euroa. Sähköveron palautuksen kokonaismäärän arvioidaan olevan noin miljoona euroa.

Kannattavuuskirjanpitoaineiston perusteella arvioituna kasvihuonetuotannon kustannukset olivat vuonna 2003 yhteensä 298 miljoonaa euroa, mistä energiakustannusten osuus on 77 miljoonaa euroa. Kasvihuonetuotannon maataloustulon arvioidaan olevan 48 miljoonaa euroa.

3.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Palautuksen maksamiseksi verohallinnon olisi uudistettava osittain tuloverotuksen jär-

jestelmä, koska palautuksen hakeminen tapahtuisi tuloverotuksen yhteydessä. Pääsääntöisesti hakija ilmoittaisi hakemuksessa ilmoitettavat tiedot samanaikaisesti, kun hän jättää tuloveroilmoituksensa. Sekä päätös, että sen perusteella suoritettava palautus tapahtuisi kuitenkin omana menettelyään ja eri aikaan kuin tuloverotus. Uusina kerättävinä tietoina olisi käytetty energia lajeittain. Voimaantulovaiheen järjestelmämuutosten on arvioitu vaativan noin 850 henkilötyöpäivää ja aiheuttavan kustannuksia noin 600 000 euroa. Palautusmenettelyn on arvioitu vaativan vuosittain noin 1 500 henkilötyöpäivää ja aiheuttavan kustannuksia noin 650 000 euroa. Ensimmäisen vuoden palautusmenettelyn on arvioitu vaativan kuitenkin noin 2 200 henkilötyöpäivää ja aiheuttavan kustannuksia noin 950 000 euroa, koska menettely olisi asiakaille uusi ja se toteutettaisiin poikkeuksellisesti kokonaan tuloverotuksesta erillään omana hakemusmenettelyinä. Esitys ei aiheuttaisi kuitenkaan henkilöresursseihin muu-

tosta.

3.3. Ympäristövaikutukset

Tällä esityksellä ei oleteta olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Voidaan kuitenkin olettaa, että energiaveron palautus vähentäisi sitä positiivista ympäristövaikutusta, jota taloudellisella ohjauksella oletetaan olevan. Energiaverojen palautuksen korotus ei muuttaisi kasvihuonetuotannossa kevyen ja raskaan polttoöljyn keskinäistä suhteellista edullisuutta. Sen sijaan ehdotetut muutokset lisäisivät jossain määrin kevyen ja raskaan polttoöljyn käytön suhteellista edullisuutta esimerkiksi kotimaisiin uusiutuviin energialähteisiin nähden. Lisäksi on mahdollista, että energiaveron palautus voisi lisätä energian kulutusta palautuksen piirissä olevissa kohteissa. Tällaisen kehityksen ympäristövaikutusten haitallisuus riippuu paljon siitä, minkä energiatuotteen kulutus tai millä energialla tuotetun sähkön kulutus lisääntyy.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä maa- ja metsätalousminis-

terion ja Verohallituksen kanssa. Asiasta on saatu lausunnot maa- ja metsätalousministeriöltä, oikeusministeriöltä, Tullihallitukselta, Verohallitukselta, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Ahvenanmaan lääninhallitukselta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund - SLC:ltä, työvoima- ja elinkeinokeskuksilta, Kauppapuutarhaliitto ry:ltä, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskukselta (TIKE) sekä Taimistoviljelijät ry/ Puutarhaliitto ry:ltä.

Lausunnoissa pidettiin tärkeänä erityisesti sitä, että maatalouden harjoittajat pääsisivät mahdollisimman kattavasti uuden veronpalautusjärjestelmän piiriin ja että palautusjärjestelmästä tulisi mahdollisimman yksinkertainen maatalouden harjoittajan kannalta.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2006 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Esityksen voimaan saattaminen edellyttää EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan mukaisen ilmoituksen tekemistä komissiolle ja komission päätöstä asiassa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Lain soveltamisala. Eräistä energiatuotteista maksettua valmisteveroa ehdotetaan palautettavaksi ammattimaiselle maataloudenharjoittajalle maataloudessa käyttämästään kevyestä ja raskaasta polttoöljystä sekä sähköstä. Valtion talousarvioon otettaisiin arviomääräraha veronpalautuksen maksamista varten. Verovirasto maksaisi palautuksen hakijalle valtion varoista.

Veronpalautuksen ulkopuolelle jäisi normaali yksityiskäyttö, jollaista olisi muun muassa maatalouden harjoittajan oman asunnon lämmittämiseen käytetty polttoöljy. Pala-

utuksen ulkopuolelle jäisi myös sellainen toiminta, joka on katsottu verotuksessa harrastustoiminnaksi muun muassa siitä syystä, ettei toiminnalla ole tulonhankkimistarkoitusta, kuten esimerkiksi harrastustoiminnaksi katsottu hevosten kasvattaminen.

Esitystä ei sovellettaisi kasvihuoneviljelyyn silloin, kun ammattimainen kasvihuoneviljelijä olisi oikeutettu palautukseen polttoaineiden valmisteverolain 10 a §:n perusteella. Kyseistä pykälää ehdotetaan muutettavaksi vuodesta 2006 lähtien siten, että palautusta maksettaisiin kasvihuoneyrityksille, joiden kevyen ja raskaan polttoöljyn yhteenlaskettu käyttömäärä olisi vähintään 16 000 yksikköä hakemusta kohden. Tämän on arvioitu vastaavan nykyistä 580 euron vähimmäispalautusta. Polttoaineiden valmisteverolain 10 a §:n perusteella maksettava palautus olisi samansuuruinen kuin tämän lain nojalla maksettavaksi ehdotettava palautus. Vuoden 2005 osalta ehdotetaan, että tulli maksaisi

korotetun palautuksen niille, jotka olivat palautukseen oikeutettuja ennen ehdotetun lain voimaantuloa. Muille energiaverojen palautus maksettaisiin ehdotetun lain nojalla. Kasvihuoneviljelijät saisivat hankkimansa sähkön nykyisen käytännön mukaisesti suoraan alhaisemmalla sähköverolla eli veroluokalla II käyttäessään erillistä sähkömittaria.

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 kohdassa määriteltäisiin ammattimainen maatalouden harjoittaja, joka olisi muiden edellytysten täytyessä oikeutettu saamaan valmisteverojen palautusta. Ammattimaisella maataloudenharjoittajalla tarkoitettaisiin sitä, jolle on vuoden aikana maksettu EU:n suoria tukia, luonnonhaittakorvausta, maatalouden ympäristötukea tai peltoalan, eläinmäärän, tuotantomäärän tai puutarhatuotteiden varastointimäärän perusteella maksettavia kansallisia tukia lukuun ottamatta kansallisen tukilain 14 §:ssä tarkoitettua porotalouden tukea. Ammattimaisena maataloudenharjoittajana pidettäisiin lisäksi sitä, joka harjoittaa viljan-kuivausta riippumatta siitä, missä toimintaa harjoitetaan. Tällaista toimintaa harjoittava olisi aina aktiivinen maataloudenharjoittaja riippumatta siitä myönnetäänkö tälle ehdotetun lain 2 §:n 2—5 kohdassa tarkoitettua tukea. Ehdotuksessa ei rajattaisi harjoitettavan toiminnan yritysmuotoa. Valmisteveron palautukseen olisivat näin oikeutettuja luonnolliset henkilöt, oikeushenkilöt tai luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden yhteisliittymät.

Pykälän 2—5 kohdassa määriteltäisiin EU:n suorien tukien, luonnonhaittakorvauksen, maatalouden ympäristötuen ja kansallisten tukien säädösperusta ja huomioon otettavat tukityypit.

EU:n suorien tukien maksaminen perustuu neuvoston tilatukiasetuksen osastojen III ja IV säännöksiin. Vuonna 2005 maksettavista tukimuodoista keskeisimmät olivat peltokasvien tuki, emolehmäpalkkio, sonni- ja härkäpalkkio, laajaperäistämispalkkio, teurastuspalkkio ja sen lisätuki, uuhipalkkio ja sen lisätuki, maitopalkkio ja sen lisätuki. Lisäksi tukea maksetaan tärkkelysperunan, valkuaiskasvien, energiakasvien, kuivattujen rehujen ja non-food kasvien tuotannolle. Vuonna 2006 otetaan käyttöön tilatukijärjestelmä, johon pääosa edellä mainituista tukimuodoista sisällytetään.

Luonnonhaittakorvauksella tarkoitetaan maaseudun kehittämisasetuksen V luvussa ja vuodesta 2007 alkaen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 36 artiklassa tarkoitettua korvausta, jota maksetaan komission hyväksymien Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan maaseudun kehittämisohjelmien mukaisesti.

Maatalouden ympäristötuella tarkoitetaan tukea, josta säädetään maaseudun kehittämisasetuksen VI luvussa ja vuodesta 2007 alkaen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 39 artiklassa ja jota maksetaan komission hyväksymien Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan maaseudun kehittämisohjelmien mukaisina perus- ja lisätoimenpiteen tukina.

Suomessa maksettavista kansallisista tuloista on säädetty laissa maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista (1559/2001). Tukia maksetaan hehtaariperusteisena kaikille keskeisille viljelykasveille tai eläinten luku määrän tai tuotantomäärän perusteella perinteiselle kotieläintuotannolle.

Vuonna 2006 palautukseen oikeuttavia tukimuotoja ja tukityyppejä olisivat Etelä-Suomen kansallinen tuki (kotieläintalouden tuet, kasvihuonetuotannon tuki ja puutarhatuotteiden varastointituki), pohjoinen tuki (kotieläintalouden tuet pois lukien porotalouden tuki, pohjoinen hehtaarituki, yleinen hehtaarituki ja nuorten viljelijöiden tuki, kasvihuonetuotannon tuki sekä puutarhatuotteiden varastointituki) ympäristötuen kansallinen lisäosa, luonnonhaittakorvauksen kansallinen lisäosa, perunantuotannon kansallinen tuki, nurmi- ja viljakasvien siementuotannon kansallinen tuki sekä mehiläistalouden pesäkohtainen tuki.

Pykälän 6 kohdassa määriteltäisiin se toiminta, jossa käytetystä, verotetusta kevyestä polttoöljystä, raskaasta polttoöljystä ja sähköstä maksettaisiin veronpalautusta. Maataloudella tarkoitettaisiin hakijan tilalla tapahtuvaa maatalous- ja puutarhakasvien viljelyä, kotieläintuotteiden tuotantoa ja tuotantoeläinten pitoa, mehiläistaloutta, hevostaloutta ja velvoitekesannointia, viljelemättömän pellon

säilyttämistä hoidettuna, tilalla tuotettujen maatalous- ja puutarhatuotteiden varastointia, kauppakunnostusta ja pakkaamista sekä viljankuivausta.

Maatalous- ja puutarhakasvien viljely kattaa avomaalla ja kasvihuoneissa tapahtuvan viljelyn ja siihen liittyvät viljelytoimenpiteet sekä taimituotannon. Keskeisimmät maatalouskasvit ovat viljat, öljy-, valkuais-, kuitu- ja energiakasvit, sokerijuurikas, peruna sekä nurmi- ja nurmipalkokasvit. Puutarhakasveja ovat muun muassa vihannekset, mauste- ja lääkeyrtit, marja-, hedelmä- ja koristekasvit. Määritelmä kattaa myös peltojen velvoitekesannoinnin ja viljelemättömän pellon säilyttämisen hoidettuna neuvoston tilatukiasteuksen mukaisesti.

Kotieläintuotannosta veronpalautukseen oikeuttavaa tuotantoa olisi maidontuotanto, naudanlihan tuotanto, muu nautakarjalous, sika- ja siipikarjalous (kananmunien ja siipikarjanlihan tuotanto mukaan lukien emo- ja poikastuotanto), lammas- ja vuohitalous, tuotantoeläinten pito sekä hevostalous, ei kuitenkaan harrastusluonteinen toiminta.

Pykälän 7 kohdassa määriteltäisiin kauppakunnostus tilalla tehtäväksi toiminnaksi, jolla maatalous- ja puutarhatuotteet saatetaan myynti- tai jalostuskelpoiseksi. Kauppakunnostukseen luetaan esimerkiksi kananmunien leimaus, myyntikelvottomien tuotteiden poistaminen ja tuotteiden lajittelu.

Pykälän 8 kohdan mukaan sekä veronpalautuksen hakeminen että sen maksaminen tapahtuisi verovuositain. Esityksessä verovuodella tarkoitettaisiin sitä, mitä verovuodesta on verotusmenettelystä annetussa laissa säädetty. Verovuosi olisi kalenterivuosi. Kirjanpitovelvollisilla verovuosi olisi kalenterivuosi tai jos tilikautena ei ole kalenterivuosi, verovuotena olisi se tai ne tilikaudet, jotka ovat päätyneet kalenterivuoden aikana.

Pykälän 9 kohdan nojalla maatalouden veroilmoituksella tarkoitettaisiin verotusmenettelystä annetun lain 7 §:n 3 momentin mukaisista ilmoitusta, jonka perusteella maatalouden harjoittaja antaa maatalouden veroilmoituksen verotuksen toimittamista varten. Lomake on numeroitu verohallinnon lomakkeeksi 2.

Pykälän 10 kohdassa määriteltäisiin yhteisö. Yhteisöllä tarkoitettaisiin tuloverolain (1535/1992) 3 §:ssä tarkoitettua yhteisöä.

Yhteisöjä olisivat muun muassa osakeyhtiö, osuuskunta, yhdistys ja säätiö.

Pykälän 11 kohdan mukaan yhteisetuudella tarkoitettaisiin sitä, mitä yhteisetuudella tarkoitetaan tuloverolain 5 §:ssä. Yhteisetuutena pidettäisiin tällä perustella muun muassa tiekuntaa, kalastuskuntaa ja jakokuntaa.

3 §. Toimivaltaiset viranomaiset. Pykälän 1 momentin mukaan valmisteveron palauttamisesta sekä siihen liittyvästä valvonnasta vastaa se verovirasto, joka on toimivaltainen toimittamaan hakijana olevan verovelvollisen tuloverotuksen verotusmenettelystä annetun lain 6 §:n mukaan.

Lähtökohtaisesti toimivaltaisena viranomaisena olisi se verovirasto, jonka alueella on hakijana olevan verovelvollisen kotikunta.

Jos tulli palauttaisi valmisteveron polttoaineiden valmisteverolain 10 a §:n nojalla, verovirasto ei olisi toimivaltainen asiassa. Tällä tavoin varmistettaisiin, että hakija ei voisi saada palautusta kahteen kertaan.

2 luku. Veronpalautuksen perusteet

4 §. Veronpalautuksen määrä. Valmisteveroa palautettaisiin verovuoden aikana maatalouteen käytetystä ja Suomessa verotetusta polttoaineiden valmisteverolain tarkoittamasta kevyestä ja raskaasta polttoöljystä sekä sähköverolain tarkoittamasta sähköstä. Veroa palautettaisiin kevyestä polttoöljystä 3,75 senttiä litralta ja raskaasta polttoöljystä 1,75 senttiä kilogrammalta sekä sähköstä 0,23 senttiä kilowattitunnilta. Palautus maksettaisiin verovuosi-kohtaisesti. Palautukseen oikeuttava energian käyttö olisi arvioitava ja arvio olisi tehtävä verovuosi-kohtaisesti. Palautuksen ulkopuolelle jäisi yksityiskäyttö sekä sellainen polttoöljy, josta ei ole suoritettu valmisteveroa Suomeen.

Yleisesti saatavilla oleva polttoöljy on verotettua. Kuitenkin se, joka tuottaa sähköä alle kahden megavoltin tehoisessa generaattorissa eikä siirrä sähköä sähköverkkoon, voi käyttää maatilallaan verotonta sähköä. Tällainen sähkö ei kuulu veronpalautuksen piiriin.

5 §. Veronpalautuksen vähimmäismäärä. Hakija ei olisi oikeutettu veronpalautukseen, jos käytetyn polttoöljyn ja sähkön perusteella laskettu palautettava veron määrä olisi yh-

teensä alle 50 euroa. Palautettavaa veromäärää laskettaessa otetaan huomioon 4 §:ssä tarkoitettua kevyen ja raskaan polttoöljyn sekä sähkön käytön yhteismäärä verovuoden aikana.

3 luku. Veronpalautuksen hakeminen ja maksaminen

6 §. Veronpalautuksen hakeminen. Pykälän 1 momentin mukaan palautusta olisi haettava kirjallisesti ja hakemus olisi toimitettava sille verovirastolle, jolle hakijan on toimitettava tuloverotusta koskeva veroilmoitus verotusmenettelystä annetun lain 8 §:n ja tämän perusteella annetun Verohallituksen päätöksen mukaan. Tällä perusteella yleisesti verovelvollisen veroilmoitus voidaan antaa tai lähettää postitse verovelvollisen verotuksen toimittavaan verovirastoon tai muuhun verovirastoon. Hakemus katsotaan siten saapuneeksi toimivaltaiselle viranomaiselle, kun hakemus on toimitettu mihin tahansa verovirastoon. Muu kuin toimivaltainen verovirasto toimittaa hakemuksen verotuksen toimittavaan verovirastoon eikä siirrosta tehdä hallintolain 21 §:n mukaista siirtopäätöstä. Palautusta olisi haettava joko maatalouden veroilmoituslomakkeella tai Verohallituksen vahvistamaa muuta lomaketta käyttäen. Maatalouden veroilmoituslomake olisi 2 §:n mukaisesti lomake, joka on numeroitu verohallinnon lomakkeeksi 2 (VEROH 3002).

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että hakemus olisi jätettävä verovuositain ja viimeistään verovuoden päättymistä seuraavan kalenterivuoden helmikuun loppuun mennessä. Luonnollisen henkilön, jonka verovuosi olisi aina kalenterivuosi, olisi haettava palautusta viimeistään seuraavan kalenterivuoden helmikuun loppuun mennessä. Elinkeinoyhtymän tilikausi saattaa poiketa kalenterivuodesta, joten tällaisen yhtymän verovuosi olisi se tai ne tilikaudet, jotka ovat päättyneet kalenterivuoden aikana. Esimerkiksi elinkeinoyhtymän tulee hakea palautusta tilikauden 1 päivänä huhtikuuta 2006 — 31 päivänä maaliskuuta 2007 välisenä aikana käyttämättään palautukseen oikeuttavasta energiasta viimeistään helmikuun loppuun mennessä 2008. Tällöin hakemuksen viimeinen jättöpäivä ei ole välttämättä sama kuin elinkei-

noyhtymän antaman veroilmoituksen viimeinen jättöpäivä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin 2 momentista poiketen yhteisöjen ja yhteisetuoksien määräajasta hakea palautusta. Yhteisöjen ja yhteisetuoksien tulisi hakea palautusta neljän kuukauden kuluessa sen verovuoden päättymisestä, jolta palautusta haetaan. Esimerkiksi yhteisön, jonka tilikausi päättyy marraskuun viimeisenä päivänä, tulee hakea palautusta viimeistään seuraavan vuoden maaliskuun viimeisenä päivänä. Yhteisöjen ja yhteisetuoksien viimeinen ehdotetun lain mukaisen veronpalautuksen hakupäivä on pääsääntöisesti sama kuin veroilmoituksen viimeinen palautuspäivä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin erikseen, ettei ehdotetun lain mukaisen valmisteveron palautuksen hakemisen määräaikaan voida myöntää määräajan pidennystä tai lykkäystä. Hakemus olisi jätettävä 2 ja 3 momentissa määrättyssä määräajassa siitä huolimatta, että verovirasto on pidentänyt verovelvollisen pyynnöstä veroilmoituksen antamisaikaa verotusmenettelystä annetun lain 8 §:n 3 momentin perusteella.

Pykälän 5 momentin mukaan Verohallitus antaisi tarkemmat määräykset hakemuksen antamistavasta sekä muusta menettelystä hakemuksen antamiseksi. Tällaisia määräyksiä olisivat ne, mihin verovirastoon hakemus tulee jättää ja milloin hakemus katsotaan oikeaan aikaan annetuksi. Verohallitus voisi antaa tarkempia määräyksiä samoista seikoista kuin veroilmoituksen antamisessa.

Koska ehdotetun lain mukaista palautusta voisi saada vain tässä laissa määritellystä maataloudesta, olisi verovelvollisen eroteltava muistiinpanoissa tällainen toiminta muusta toiminnasta riippumatta miten eri toiminnoja on käsitelty verotuksessa. Tältä osin ehdotetun lain mukaisen maatalouden harjoittajan muistiinpanovelvollisuus laajentuisi ja hakijan olisi pystyttävä erottamaan esityksessä tarkoitettamaan maatalouteen käyttämänsä energia muusta energian käytöstä. Koska palautusta ei olisi oikeutettu saamaan metsätaloudesta, hakijan tulee erottaa tähän toimintaa käyttämänsä energia ehdotetun lain tarkoittamassa maataloudessa käyttämästään energiasta.

7 §. Hakemuksessa ilmoitettavat tiedot. Hakijan olisi ilmoitettava hakemuksessa

maataloudessa käytetyn, verollisen kevyen ja raskaan polttoöljyn sekä sähkön kokonaismäärä. Koska hakemuksessa olisi ilmoitettava vain se energiankulutus, joka on käytetty ehdotetun lain mukaiseen maatalouteen, olisi hakijan eriteltävä kirjanpidossaan tai muistiinpanoissa riittävän selvästi se käyttö, joka oikeuttaa palautukseen. Hakija ei voi aina ilmoittaa verotukseen erittelemäänsä energiaa, koska maatalouden käsitteet eroavat ehdotetun lain ja maatalouden tuloverolain välillä. Osaa hakijan toiminnasta saatetaan pitää maatalouden tuloverolain mukaisena maataloutena, mutta ei ehdotetun lain mukaisena maataloutena, jolloin verotuksessa katsottu maatalous ei ole ehdotetun lain mukaista maataloutta eikä näin palautukseen oikeuttavaa toimintaa.

Hakijan olisi ilmoitettava hakemuksessa myös pankkitilin numero, jolle palautus maksetaan. Jos hakija on ilmoittanut jo verotusta varten pankkitilin numeron, maksetaan palautus tälle tilille. Muita tilanteita varten palautuksen maksaminen edellyttää pankkitiliä ja sen ilmoittamista. Jos näin ei meneteltäisi, hallinnolliset kustannukset kasvaisivat ja vähentäisivät palautusmäärää. On oletettavaa, että palautukseen oikeuttavalla on pankkitili EU:n suoran tuen, luonnonhaittakorvauksen, maatalouden ympäristötuen tai kansallisen tuen maksamista varten. Lähtökohtaisesti hakijan tulee ainoastaan hallinnollisten kulujen pienentämiseksi ilmoittaa olemassa oleva pankkitilin numero.

8 §. Veronpalautuksen maksaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että valmisteveron palautus maksettaisiin pankkitilille. Koska voidaan olettaa että hakijalla on pankkitili ja on hallinnollisesti tarkoituksenmukaista ja edullisempaa maksaa palautus pankkitilille kuin esimerkiksi maksuosoituksena, maksettaisiin ehdotetun mukainen palautus vain pankkitilille. Hakemuksen hyväksyminen edellyttää, että hakijalla on pankkitili.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että palautukselle ei maksettaisi korkoa. Koska palautuksen maksaminen tapahtuisi hakijoille samanaikaisesti, ei ole tarpeen maksaa erikseen palautettavalle määrälle korkoa.

Pykälän 3 momentissa täsmennettäisiin erikseen, että veronpalautuksen maksamiseen ja oikaisun tai muutoksenhaun perusteella ta-

pahtuvaan maksuunpanoon sovellettaisiin muutoin veronkantolain säännöksiä. Esimerkiksi veronkantolain mukaista veronkuittamista sovelletaan palautuksen maksamisen yhteydessä, eikä palautusta makseta, jos kuittaamisen edellytykset täytyvät.

Pykälän 4 momentin mukaan oikaisun ja muutoksenhaun perusteella maksuunpanulle määrälle ja virhemaksulle laskettaisiin viivästysseuraamukset muiden verojen viivästysten mukaisesti siten kuin veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995) säädetään. Viivästysseuraamusten vähennyskelpoisuuteen sovellettaisiin verotuksen yleisiä säännöksiä menojen vähennyskelpoisuudesta.

9 §. Kirjanpito- ja muistiinpanovelvollisuus. Ammattimaisella maatalouden harjoittajalla on toiminnan luonteesta riippuen joko kirjanpitolain (1336/1997) mukainen kirjanpitovelvollisuus tai verotusmenettelystä annetun lain mukainen muistiinpanovelvollisuus. Edellä mainituissa laeissa säädetyt velvollisuuksia täsmennettäisiin, jotta kirjanpidosta ja muistiinpanoista voitaisiin todeta palautukseen oikeuttavan kevyen ja raskaan polttoöljyn sekä sähkön määrä. Hakijan olisi kirjanpidossaan ja muistiinpanoissaan eroteltava polttoöljyn ja sähkön käyttö 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettuun maatalouteen ja muuhun toimintaan. Koska 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettu maatalous ei käsitä hakijan yksityistaloutta, ammattimaisen maataloudenharjoittajan olisi lisäksi eroteltava yksityistaloudessa käytetyn energian osuus. Koska yksityistaloudessa käytetyn energian osuus ei ole tuloverotuksessa vähennyskelpoinen, hakija on joutunut tekemään tämän erottelun jo ennen ehdotettavan lain voimaantuloa. Käytännössä tässä pykälässä säädettävä velvollisuus tarkoittaisi sitä, että tuloverotuksessa vähennyskelpoinen kevyen ja raskaan polttoöljyn sekä sähkön määrä olisi jatkossa eroteltava 2 §:n 6 kohdissa tarkoitettuun maatalouteen ja muuhun tuloverotuksessa vähennyskelpoiseen käyttöön. Hakijan olisi esimerkiksi erotettava metsätalouteen ja maatalouteen käyttämänsä energia erikseen, sillä metsätalouteen käytetty energia ei oikeuta palautukseen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa maatalouteen käytetyn energian osuus ei olisi yksiselitteisesti todettavissa. Näin olisi esimerkiksi silloin, kun samalla

mittarilla luettavaa sähköä käytettäisiin sekä palautukseen oikeuttavaan että muuhun toimintaan. Tällöin kirjanpitoon ja muistiinpanoihin olisi merkittävä selvitys siitä, millä perusteilla jako palautuksen oikeuttavaan ja muuhun käyttöön on tehty.

Siirtymäsäännöksissä säädettäisiin erikseen ennen lain voimaantuloa koskevasta kirjanpito- ja muistiinpanosäännöksistä.

4 luku. Oikeussuojakeinot

10 §. Oikaisu hakijan vahingoksi. Verovirasto oikaisisi antamaansa päätöstä, jos hakijalle olisi kirjoitus- tai laskuvirheen tai muun niihin rinnastettavan erehdyksen vuoksi tai sen vuoksi, että hakija olisi antanut puutteellisia, erehdyttäviä tai vääriä tietoja, palautettu liikaa veroa. Oikaisu olisi tehtävä kolmen vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jona palautusta koskeva päätös tehtiin.

Oikaisun tai muutoksenhaun perusteella maksuunpannulle määrälle perittäisiin korkoa. Korko laskettaisiin veronpalautuksen maksukuukautta seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä takaisinperinnälle määrättävään eräpäivään, viimeksi mainittu päivä mukaan lukien. Korko olisi kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä. Korko olisi koko kalenterivuoden samansuuruinen.

11 §. Oikaisuvaatimus. Veronpalautusta koskevaan päätökseen tai muussa asiassa annettuun päätökseen taikka 10 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haettaisiin muutosta kirjallisesti oikaisuvaatimuksella siltä verovirastolta, jonka päätökseen muutosta haetaan. Muussa asiassa annetulla päätöksellä tarkoitettaisiin muun muassa virhemaksupäätöstä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että jos veroa on palautettu hakijalle liian vähän tai se on jäänyt kokonaan maksamatta, verovirasto oikaisee päätöstään. Palautuksen oikaisuvaatimus olisi tehtävä kolmen vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden lopusta, jolta palautusta haetaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin erikseen veroasiamiehen oikeudesta hakea muutosta oikaisuvaatimuksella valtion puolesta.

Veroasiamiehen olisi tehtävä hakemus vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolta palautusta on haettu. Näin veroasiamiehen aika oikaisuvaatimuksen tekemiselle olisi lyhyempi kuin hakijalla. Määräaika noudattelee verotusmenettelystä annetun lain määräaika.

Oikaisun perusteella palautettavalle määrälle maksettaisiin korkoa pykälän 4 momentin mukaan. Korko laskettaisiin veronpalautuksen maksukuukautta seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä palautuspäivään. Korko olisi kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä. Korko olisi koko kalenterivuoden samansuuruinen. Hakija olisi oikeutettu saamaan korkoa siltä ajalta, kun palautus olisi tullut maksaa, mutta maksu on viivästynyt virheellisestä päätöksestä. Koron laskenta alkaa kuitenkin seuraavan kuun alusta lukien, ei palautuspäivästä. Näin koronlaskenta on hallinnollisesti yksinkertaista. Menettely on vastaavanlainen maksuunpanon osalta.

12 §. Muutoksenhaku. Veroviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla siltä hallinto-oikeudelta, joka on toimivaltainen asiassa hallintolainkäyttölain (586/1996) 12 §:n nojalla. Valtion puolesta valitusoikeus veroviraston päätöksestä olisi veroasiamiehellä. Veroviraston olisi varattava veroasiamiehen tekemästä valituksesta hakijalle sekä hakijan tekemästä valituksesta veroasiamiehelle tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

5 luku. Erinäiset säännökset

13 §. Tietojenantovelvollisuus. Hakijan olisi annettava Verohallituksen, veroviraston tai muutoksenhakuviranomaisen kehotuksesta hakemuksessa esitettyjen tietojen lisäksi ne täydentävät tiedot ja selvitykset sekä esitettävä tositteet, jotka saattavat olla tarpeen hänen hakemustaan tai hänen palautuspäätöstä koskevaa muutoksenhakua varten. Muutoksenhakuviranomaisella tarkoitettaisiin niitä viranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia muut-

tamaan palautuspäätöstä 4 luvun perusteella. Säännös vastaa asiasisällöltään verotusmenettelystä annetun lain 11 §:ää.

14 §. Tietojen julkisuus. Tietojen julkisuuteen sovellettaisiin, mitä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 4 §:ssä on säädetty verotustietojen salassapidosta. Siten hakemuksessa ilmoitetut tiedot, hakemukseen annettu päätös ja esityksen mukaisesti muilta viranomaisilta saadut tiedot olisivat verohallinnossa salassa pidettäviä.

Viranomaisten asiakirjojen julkisuudesta voidaan perustuslain (731/1999) 12 §:n 2 momentin nojalla poiketa välttämättömistä syistä. Koska esityksen mukaisia tietoja käsitellään verotusmenettelyn yhteydessä, tietojen julkisuus määräytyisi verohallinnossa vastaavalla tavalla kuin verotustietojen julkisuudesta on säädetty. Myös muun muassa maataloustukiin liittyvät tiedot ovat voimassa olevan lainsäädännön nojalla osittain salassa pidettäviä.

Esityksen mukaisesti tietoihin sovellettaisiin verohallinnossa muutoin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja henkilötietolakia (523/1999). Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen esimerkiksi tieteellistä tutkimusta, tilastointia taikka viranomaisen suunnittelu- ja selvitystyötä varten olisi mahdollista viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 28 §:n mukaisen luvan nojalla. Tietojen luovuttaminen eri käyttötarkoituksiin voisi myös perustua erityissäännöksiin.

15 §. Tietojen antaminen verohallinnolle ja eräille muille viranomaisille. Esityksen mukainen veronpalautusjärjestelmä perustuisi pitkälti siihen, että viranomaiset voisivat antaa valmisteveron palauttamisessa tarpeellisia tietoja toisilleen. Verohallinnon tulisi tietää esimerkiksi ne maatalouden harjoittajat, joille on maksettu maataloustukia. Sen vuoksi Verohallinnolla olisi oikeus saada valmisteveron palauttamista sekä siihen liittyvää valvontaa varten tarpeellisia tietoja maa- ja metsätalousministeriöltä, tulliviranomaiselta, työvoima- ja elinkeinokeskuksilta sekä Ahvenanmaan lääninhallitukselta. Tiedot olisi annettava salassapitovelvollisuuden ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä. Tarpeellisia tietoja olisivat tiedot hakijalle myönnettyistä 2 §:n 2—5 kohdassa

tarkoitetuista tuista sekä nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 10 a §:n mukaisista hakijoista ja palautuksen saajista. Tukitietoina olisi oikeus saada tiedot tukityypeistä ja tuen maksupäivästä. Hakijasta ja palautuksen saajasta on oikeus saada hakijan tai palautuksen saajan nimi, henkilö- tai yhteisötunnus sekä viranomaiselle ilmoitettu osoite.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että 1 momentissa tarkoitetuilla viranomaisilla olisi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada esityksen mukaista valmisteveron palauttamista sekä siihen liittyvää valvontaa varten tarpeellisia tietoja verohallinnolta palautuksen saajasta sekä palautuksen määrästä ja sen perusteesta. Tarpeellisia yksilöinti- ja yhteystietoja palautuksen saajasta olisivat palautuksen saajan nimi, henkilö- tai yhteisötunnus sekä verohallinnolle ilmoitettu toimipaikan osoite.

Pykälän 1 ja 2 momentissa luelteltaisiin tarpeelliset tiedot lain tasolla kuten perustuslakivaliokunta on soveltamis käytännössään edellyttänyt.

16 §. Verohallinnon ja eräiden muiden viranomaisten oikeus oma-aloitteiseen tietojen antamiseen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että salassapitosäännösten estämättä, verohallinnolla olisi oikeus antaa omasta aloitteesta ehdotetun mukaista valmisteveron palauttamista sekä siihen liittyvää valvontaa varten tarpeellisia tietoja 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille niiden laissa tai asetuksessa säädetyn tehtävään liittyvän valvontavelvollisuuden täyttämiseksi, jos on syytä epäillä, että hakija ei olisi ollut oikeutettu 2 §:n 2—5 kohdassa tarkoitettuun tukeen. Tietoja voitaisiin antaa veronpalautuksen saajasta ja veronpalautusta koskevasta päätöksestä. Yksilöinti- ja yhteystietoina voitaisiin antaa palautuksen saajan nimi, henkilö- tai yhteisötunnus sekä verohallinnolle ilmoitettu toimipaikan osoite. Toimipaikan osoite on tarpeellinen muun muassa hakijan toimipaikassa tapahtuvaa valvontaa varten.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että 1 momentissa tarkoitettujen viranomaisten voisi antaa salassapitosäännösten estämättä antaa omasta aloitteesta valmisteveron palauttamista sekä siihen liittyvää valvontaa varten tarpeellisia tietoja 2 §:n 2—5 -kohdassa tarkoitettujen tukien takaisinperinnästä. Yksilöinti- ja

yhteistietoina voidaan antaa palautuksen saajan nimi, henkilö- tai yhteisötunnus sekä viranomaiselle ilmoitettu osoite.

Pykälän 1 ja 2 momentin säännösten tarkoituksena on mahdollistaa yksittäistapauksittain tapahtuva valvonta niissä tilanteissa kun on syytä epäillä hakijan oikeutta tuen saantiin tai kun tukea on päätetty periä takaisin.

Henkilötietolain käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaisesti pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan käyttää vain siihen tarkoitukseen, mihin ne on luovutettu. Pykälän 3 momentin mukaan edellä mainittuja salassa pidettäviä tietoja voitaisiin aina antaa edelleen rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten. Tiedot tulisi hävittää heti, kun niitä ei tarvita. Tietojen luonteesta johtuen asianomaisten henkilöiden oikeusturva edellyttää, että aiheettomaksi osoittautuvat tiedot hävitetään välittömästi. Jos tietoja käytetään esityksessä tarkoitettuihin tehtäviin, tietojen säilyttäminen määräytyisi arkistolain (831/1994) ja viranomaisten arkistonmuodostussuunnitelmien mukaisesti.

17 §. Tietojen antamista koskevat erityissäännökset. Pykälässä säädettäisiin salassa pidettävien tietojen antamisesta sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen. Tiedot voitaisiin antaa sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen, kun tietojen suojaaminen henkilötietolain (523/1999) 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla on selvitetty. Esitys vastaisi perustuslakivaliokunnan soveltamiskäytäntöä henkilötietojen suojan lain tasoisen sääntelyn vaatimuksista siten, että henkilötietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla sekä selvityksen antaminen tietojen suojaamisesta ennen tietojen luovuttamista säädettäisiin ehdotetulla tavalla laissa.

18 §. Muiden säännösten soveltaminen. Pykälässä säädettäisiin, mitä verotusmenettelystä annetun lain säännöksiä sovellettaisiin soveltuvin osin palautuksen maksamiseen sekä sen valvontaan ja tarkastamiseen.

Veronpalautuksen oikeellisuuden valvontaan sovellettaisiin samoja säännöksiä kuin verotarkastukseen, josta on säädetty verotusmenettelystä annetun lain 14 §:ssä. Verovelvollisen olisi muun muassa Verohallituksen tai veroviraston kehotuksesta vero vuoden aikana tai myöhemmin esitettävä Suomessa

tarkastettavaksi kirjanpitonsa, muistiinpanonsa samoin kuin kaikki se elinkeinotoimintaan tai muuhun tulonhankkimistoimintaan liittyvä sekä muu aineisto ja omaisuus, joka saataisi olla tarpeen hänen hakemustaan tai hänen veronpalautuspäätöstään koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä. Samoin suoritettua verotarkastuksesta olisi laadittava verotarkastuskertomus, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tarkastuskertomus voitaisiin yhdistää mahdollisesti muuhun verotarkastuskertomukseen. Tarkastukseen sovellettaisiin myös verotusmenettelystä annetun asetuksen verotarkastuksia koskevia tarkempia säännöksiä tarkastusmenettelystä, tarkastuksella esitettävistä aineistoista ja omaisuudesta sekä verotarkastuksen suorittamispaikasta.

Verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n mukaisesti viranomaisten olisi annettava sanotussa pykälässä tarkoitettut tiedot verohallinnolle myös palautuksen maksamista sekä valvontaa varten. Annettavien tietojen sisältöä ei olisi tässä yhteydessä tarkoitus muuttaa. Siten verohallinnolla olisi oikeus käyttää saamia tietoja myös palautuksen maksamiseen, valvontaan ja tarkastamiseen, vaikka kyse ei olisikaan verotuksen toimittamisesta. Tällaisia tietoja olisivat muun muassa väestötietojärjestelmään, kaupparekisteriin, maaseutuelinkeinorekisteriin ja tieliikenteen tietojärjestelmiin sisältyvät tiedot sekä tiedot kiinteistöistä sekä tuista ja avustuksista, jotka ovat tarpeen verotusta varten.

Verotusmenettelystä annetun lain 25 §:n mukaisesti verohallinnolla olisi oikeus saada maksutta esityksessä tarkoitettut tiedot. Jos valtion tai kunnan viranomainen luovuttaisi laajoja ja massaluonteisia tietoja verohallinnolle, verohallinto maksaisi asianomaiselle viranomaiselle tietojen luovuttamisesta mainitulle viranomaiselle keskimäärin aiheutuvat kustannukset lukuun ottamatta yleishallinto- ja pääomakustannuksia sekä koneiden ja laitteiden vuokraus- ja toimitilakustannuksia.

Verotusmenettelystä annetun lain 26 c §:n mukaisesti päätös veron palauttamisesta annettaisiin tiedoksi hakijalle. Jos verovelvollisen puolesta veroasioita hoitava edustaja tai valtuutettu on ilmoitettu asianhoitajaksi verohallinnon asiakasrekisteriin, tiedoksianto olisi toimitettava tälle. Veroasiamiestä kuulutettiin ja päätös annettaisiin hänelle tiedoksi siten kuin verotusmenettelystä annetun lain

26 d §:ssä säädetään. Veroasiamiehelle varattaisiin tilaisuus tutustua verotusasiakirjoihin, jollei muualla verolainsäädännössä toisin säädetä.

Verotusmenettelystä annetun lain 91 §:n mukaisesti verohallinnolla olisi oikeus antaa tarpeelliset määräykset ilmoittamisvelvollisuuden täyttämiseksi, jos asiakirjoja tuhoutuisi.

Verotusmenettelystä annetun lain 93 a §:n mukaisesti käsiteltäviin asioihin sovellettaisiin sähköisestä asioinnista viranomaistoinnissa annettua lakia (13/2003). Samoin ilmoitukset ja muut asiakirjat, jotka voidaan toimittaa veroviranomaiselle sähköisesti ja jotka on allekirjoitettava, olisi varmennettava sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (14/2003) 18 §:ssä tarkoitetulla tai muulla hyväksyttävällä tavalla. Verohallitus voisi antaa tarkemmat määräykset siitä, millä tavoin varmennettuina ilmoituksia ja muita asiakirjoja voidaan toimittaa sähköisesti.

Sen lisäksi, mitä tässä säädettäisiin verotusmenettelystä annetun lain säännösten soveltamisesta, sovellettaisiin hakemuksen käsittelyyn ja päätöksen antamiseen hallintolain säännöksiä ilman eri mainintaa siltä osin kuin asiasta ei ole tässä toisin säännelty. Asianosaisten kuulemiseen sovellettaisiin hallintolain 34 §:ää ja, esimerkiksi tehtäessä oikaisu hakijan vahingoksi 10 §:n perusteella, hakijalle olisi varattava tilaisuus lausua asiasta mielipiteensä ja antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattaisivat vaikuttaa asian käsittelyyn. Palautuspäätöstä tehtäessä asia voitaisiin ratkaista asianosaista kuulematta, jos hakemus hylättäisiin heti perusteettomana. Hakemus hylättäisiin heti perusteettomana, jos hakija ei täyttäisi ammattimaisen maatalouden harjoittajan edellytyksiä eikä verohallinnolla siten olisi tietoa 2 §:n 2—5 kohdassa tarkoitettusta tuesta tai korvauksesta. Vastaavasti hakemus hylättäisiin heti perusteettomana, jos haetun määrän perusteella maksettava tuki olisi alle 50 euroa.

19 §. Virhemaksu. Virhemaksua voitaisiin kantaa vähintään 50 ja enintään 1 000 euroa, jos hakija olisi antanut hakemuksessa puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Virhemaksun suuruutta arvioitaessa otettaisiin huomioon menettelyn moitittavuus, toistuvuus ja muut asiaan rinnastettavat seikat.

20 §. Rangaistussäännös. Siihen, joka perustellisesti aiheuttaa tai yrittää aiheuttaa veron aiheettoman palauttamisen, sovellettaisiin rikoslain säännöksiä.

21 §. Yhteisön lainsäädännön huomioon ottaminen. Valmisteveron palauttaminen edellyttää Euroopan yhteisöjen komission hyväksyntää. Veronpalautukseen sovelletaan lisäksi eräiden valtiontukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annettua lakia (300/2001). Ehdotetun lain nojalla ei saa tehdä yksittäistä palautuspäätöstä eikä maksaa veronpalautusta ennen komission hyväksyntää. Ennen komission hyväksyntää toimivaltaisten viranomaisten olisi kuitenkin tiedotettava asiasta ammattimaisille maatalouden harjoittajille tarkoituksen mukaisella tavalla, vaikka tiedottamisesta aiheutuisi hallinnollisia kuluja. Samoin toimivaltaisen viranomaisen olisi vastaanotettava mahdolliset hakemukset sekä tallennettava hakemuksissa ilmoitetut tiedot tietokantaan, vaikka tästäkin aiheutuisi kuluja sekä hakijalle että hallinnolle. Ainoastaan päätöksen tekeminen ja sen perusteella tapahtuva veron palauttaminen edellyttäisivät komission hyväksynnän odottamista.

22 §. Voimaantulo. Esitys liittyy valtion vuoden 2006 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Tämän vuoksi esitys on tarkoitettu tulevaksi voimaan mahdollisimman pian. Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin. Tällaisia lain täytäntöönpanoa edellyttäviä toimia olisivat verohallinnon tietojärjestelmien vaatimat muutokset. Näistä toimenpiteistä saattaisi aiheutua aiheettomia kustannuksia, jos komissio ei hyväksyisi ehdotettua veronpalautusta.

23 §. Siirtymäsäännökset. Vuoden 2005 osalta veronpalautusta on haettava viimeistään marraskuun 30 päivänä 2006 Verohallituksen erikseen vahvistamaa lomaketta käyttäen. Veroa ei palautettaisi 1 päivänä tammikuuta 2005 ja 10 päivänä maaliskuuta 2005 välisenä aikana käytetystä kevyestä tai raskaasta polttoöljystä ja sähköstä valtioneuvoston 11 päivänä maaliskuuta 2006 tekemän valtionalouden kehyspäätöksen mukaisesti. Vuodelta 2005 palautusta ehdotetaan maksettavaksi 81 prosentille palautuskelpoisesta koko vuoden energiamäärästä. Koska palau-

tusta ei laskennallisesti ole tarkoitus maksaa 1 päivänä tammikuuta 2005 ja 10 päivänä maaliskuuta 2005 välisenä aikana, viimeksi mainittu päivä mukaan lukien, käytetystä energiatuotteesta, ei yhteisö ja yhteisetuus olisi oikeutettu palautukseen verovuoden 2005 osalta, jos sen tilikausi päättyy 1 päivänä tammikuuta 2005 ja 10 päivänä maaliskuuta 2005 välisenä aikana. Muutoin palautuksen piiriin lukeutuisi perusteettomasti osa kalenterivuoden 2004 aikana käytettyä energiatuotetta.

Koska hakija ei ole voinut järjestää kirjanpitoaan eikä muistiinpanojaan ennen lain voimaantuloa siten, että olisi ottanut huomioon 9 §:n säännökset, sanottuja kirjanpito- ja muistiinpanosäännöksiä sovelletaan vasta lain voimaantulon jälkeiseen aikaan. Ennen lain voimaantuloa koskevaan aikaan hakijalla olisi oikeus arvioida palautukseen oikeuttava käyttö. Siltä osin kuin hakijan on tullut tehdä verotusta varten kirjanpito- tai muistiinpanot, on sama velvollisuus palautukseen oikeuttavan energian osalta. Näin hakijan on pystyttävä luotettavalla tavalla selvittämään muun muassa palautukseen oikeuttavan energian osto.

1.2. Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta

10 a §. Pykälän 1 momentissa säädetään hakemuksesta ammattimaiselle kasvihuoneviljelijälle palautettavasta valmisteveron määrästä. Vuodesta 2006 lähtien palautusta ehdotetaan maksettavaksi kevyestä polttoöl-

jystä 3,75 senttiä litralta ja raskaasta polttoöljystä 1,75 senttiä kilogrammalta. Kasvihuoneviljelijät saisivat edelleen hankkimansa sähkön suoraan alhaisemmalla sähköverolla eli veroluokalla II, joten siihen ei ehdoteta muutosta. Korotetun veronpalautuksen suoritaksi edelleen tulliviranomainen.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että aiemman 580 euron palautuksen alarajan sijasta käytettäisiin 16 000 yksikön kevyen ja raskaan polttoöljyn yhteenlaskettua käyttömäärää.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset. Kevyen ja raskaan polttoöljyn käytön perusteella vuonna 2005 ammattimaiselle kasvihuoneviljelijälle ehdotetaan maksettavaksi veronpalautuksen korotusta, jos veronpalautuksen määrä ennen korotusta on vähintään 580 euroa. Korotusta maksetaan käytetystä kevyestä polttoöljystä 0,35 senttiä litralta ja raskaasta polttoöljystä 0,35 senttiä kilogrammalta. Korotusta laskettaessa palautuksen perusteeksi hyväksytystä polttoainemäärästä otetaan tammi-kesäkuun käytön perusteella huomioon 62 prosenttia, heinä-joulukuun käyttömäärä kokonaisuudessaan ja tammi-joulukuun käyttömäärästä 81 prosenttia.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan ensi tilassa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Ammattimaisella maataloudenharjoittajalla on oikeus hakemuksesta saada maataloudessa käyttämästään polttoöljystä ja sähköstä valmisteveron palautusta siten kuin tässä laissa säädetään.

Tätä lakia ei sovelleta yksityistaloudessa käytettyihin energiatuotteisiin.

Tätä lakia ei sovelleta ammattimaiseen kasvihuoneviljelyyn silloin, kun kasvihuoneviljelijä olisi oikeutettu saamaan valmisteveron palautusta nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 10 a §:n perusteella, eikä silloin, kun kasvihuoneviljelyssä käytetystä sähköstä maksetaan valmisteveroa sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) liitteenä olevan verotaulukon veroluokan II mukaisesti.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ammattimaisella maatalouden harjoittajalla*, jäljempänä *hakija*, luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä taikka luonnollisten tai oikeushenkilöiden yhteenliittymää, joka harjoittaa maataloutta ja jolle on verovuoden aikana maksettu Euroopan unionin suoria tu-

kia, luonnonhaittakorvausta, maatalouden ympäristötukea tai kansallista tukea taikka sitä, joka harjoittaa viljankuivausta;

2) *Euroopan unionin suorilla tuilla* viljelijöille maksettavaa tukea, josta säädetään yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (ETY) N:o 2019/93, (EY) N:o 1452/2001, (EY) N:o 1453/2001, (EY) N:o 1454/2001, (EY) N:o 1868/94, (EY) N:o 1251/1999, (EY) N:o 1254/1999, (EY) N:o 1673/2000, (ETY) N:o 2358/71 ja (EY) N:o 2529/2001 muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1782/2003 osastoissa III ja IV;

3) *luonnonhaittakorvauksella* korvausta, jolla tarkoitetaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 V luvussa ja vuodesta 2007 alkaen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 36 artiklassa;

4) *maatalouden ympäristötuella* tukea, josta säädetään Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 VI luvussa ja vuodesta 2007 alkaen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 39 artiklassa ja jota maksetaan Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakun-

nan komission hyväksymien maaseudun lehtämishjelmien mukaisina perus- ja lisätoimenpiteen tukina;

5) *kansallisella tuella* maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetussa laissa (1559/2001) tarkoitettua peltoalaan, eläinmäärään, tuotantomäärään tai puutarhatuotteiden varastomäärään perustuvaa kansallista tukea lukuun ottamatta sanotun lain 14 §:ssä tarkoitettua porotalouden tukea;

6) *maataloudella* hakijan tilalla tapahtuvaa maatalous- ja puutarhakasvien viljelyä, velvoitekesannointia, viljelemättömän pellon säilyttämistä hoidettuna, kotieläintuotteiden tuotantoa, tuotantoeläinten pitoa, mehiläistaloutta, hevostaloutta, tilalla tuotettujen maatalous- ja puutarhatuotteiden varastointia, kauppakunnostusta ja pakkaamista sekä viljankuivausta;

7) *kauppakunnostuksella* tilalla tehtäviä toimenpiteitä, joilla maatalous- ja puutarhatuotteet saatetaan myynti- tai jalostuskelpoiksi;

8) *verovuodella*, jonka perusteella veronpalautus maksetaan, kalenterivuotta tai, jos kirjanpitolaisissa (655/1973) tarkoitettuna tilikautena ei ole kalenterivuosi, sitä tilikautta, joka on päättynyt tai niitä tilikausia, jotka ovat päättäneet kalenterivuoden aikana;

9) maatalouden *veroilmoituksella* verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua maatalouden ilmoitusta;

10) *yhteisöllä* tuloverolain (1535/1992) 3 §:ssä tarkoitettua yhteisöä;

11) *yhteisetyudella* tuloverolain 5 §:ssä tarkoitettua yhteisetyutta.

3 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Tässä laissa tarkoitettua valmisteveron palauttamisesta sekä siihen liittyvästä valvonnasta vastaa se verovirasto, joka verotusmenettelystä annetun lain 6 §:n mukaan toimittaa hakijan tuloverotuksen.

Tämän lain mukaiseen veronpalauttamiseen liittyvästä valvonnasta vastaa tulliviranomainen siltä osin kuin valvonta liittyy 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen verojen palauttamiseen.

2 luku

Veronpalautuksen perusteet

4 §

Veronpalautuksen määrä

Hakijalle palautetaan valmisteveroa verovuoden aikana maataloudessa käyttämästään nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa tarkoitettua Suomessa verotetusta kevyestä polttoöljystä 3,75 senttiä litralta ja raskaasta polttoöljystä 1,75 senttiä kilogrammalta sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa tarkoitettua verotetusta sähköstä 0,23 senttiä kilowattitunnilta.

5 §

Veronpalautuksen vähimmäismäärä

Veroa ei palauteta, jos sen määrä on alle 50 euroa.

3 luku

Veronpalautuksen hakeminen ja maksaminen

6 §

Veronpalautuksen hakeminen

Veronpalautusta on haettava kirjallisesti ja hakemus on toimitettava sille verovirastolle, jolle hakijan on verotusmenettelystä annetun lain 8 §:n mukaan annettava veroilmoitus. Hakemus on annettava maatalouden veroilmoituksella tai Verohallituksen vahvistamaa muuta lomaketta käyttäen.

Verovuoden aikana käytettyä polttoöljyä ja sähköä koskeva hakemus on jätettävä viimeistään verovuoden päättymistä seuraavan kalenterivuoden helmikuun loppuun mennessä.

Yhteisön ja yhteisetyuden on kuitenkin 2 momentista poiketen jätettävä hakemus viimeistään neljän kuukauden kuluttua sen verovuoden päättymisestä, jolta palautusta haetaan.

Hakemus on jätettävä tässä pykälässä sää-

detyssä määrääjassa siitä riippumatta, että verovirasto on pidentänyt hakijan pyynnöstä veroilmoituksen antamisaikaa verotusmenettelystä annetun lain 8 §:n 3 momentin perusteella.

Verohallitus antaa tarkemmat määräykset hakemuksen antamistavasta sekä muusta menettelystä hakemuksen antamiseksi.

7 §

Hakemuksessa ilmoitettavat tiedot

Hakijan on hakemuksessa ilmoitettava maatalouteen verovuoden aikana käytetyn verotetun kevyen ja raskaan polttoöljyn sekä sähkön määrä ja pankkitilin numero, jolle palautus maksetaan.

8 §

Veronpalautuksen maksaminen

Valmisteveron palautus maksetaan pankkitilille.

Palautukselle ei makseta korkoa, ellei 10 ja 11 §:stä muuta johdu.

Sen lisäksi mitä tässä laissa säädetään, veronpalautuksen maksamiseen ja oikaisun tai muutoksenhaun perusteella tapahtuvaan maksuunpanoon sovelletaan veronkantolain (609/2005) säännöksiä.

Oikaisun tai muutoksenhaun perusteella maksuunpanulle määrälle ja virhemaksulle lasketaan viivästysseuraamukset siten kuin veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995) säädetään.

9 §

Kirjanpito- ja muistiinpanovollisuus

Hakijan on järjestettävä kirjanpitonsa ja muistiinpanonsa siten, että niistä voidaan todeta palautukseen oikeuttavan polttoöljyn ja sähkön määrä.

Siltä osin kuin polttoöljyn tai sähkön käyttö jakautuu palautukseen oikeuttavaan ja muuhun käyttöön siten, ettei palautukseen oikeuttavaa käyttöä voida yksiselitteisesti todeta, on kirjanpidosta ja muistiinpanoista käytävä ilmi seikat, joiden perusteella palautukseen oikeuttava osuus polttoöljyn ja sähkön käy-

töstä voidaan arvioida.

4 luku

Oikeussuojakeinot

10 §

Oikaisu hakijan vahingoksi

Jos hakijalle kirjoitus- tai laskuvirheen tai muun niihin rinnastettavan erehdyksen vuoksi tai sen vuoksi, että hakija on antanut puutteellisia, erehdyttäviä tai vääriä tietoja, on palautettu liikaa veroa, veroviraston on oikaistava antamaansa päätöstä, jollei asiaa ole valituksella annetulla päätöksellä oikaistu.

Oikaisu on tehtävä kolmen vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jona veronpalautusta koskeva päätös tehtiin.

Oikaisun tai muutoksenhaun perusteella maksuunpanulle määrälle peritään korkoa. Korko lasketaan veronpalautuspäätöksen maksukuukautta seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä takaisinperinnälle määrättävään eräpäivään, viimeksi mainittu päivä mukaan lukien. Korko on kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekoroko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä.

11 §

Oikaisuvaatimus

Veronpalautusta koskevaan päätökseen tai muussa asiassa annettuun päätökseen taikka 10 §:ssä tarkoitettussa asiassa annettuun päätökseen haetaan muutosta kirjallisesti oikaisuvaatimuksella, joka on toimitettava verovirastoon, jonka päätökseen muutosta haetaan.

Jos verovirasto oikaisuvaatimuksesta tai muutoin toteaa, että veroa on palautettu liian vähän tai se on jäänyt kokonaan palauttamatta, veroviraston on oikaistava antamaansa palautuspäätöstä, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisuvaatimus on tehtävä kolmen vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden lopusta, jolta palautusta haetaan.

Valtion puolesta veroasiamiehellä on oikeus hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella. Veroasiamiehen on kuitenkin

2 momentista poiketen tehtävä oikaisuvaatimus vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolta palautusta on haettu.

Oikaisun perusteella palautettavalle määrälle maksetaan korkoa. Korko lasketaan veronpalautuksen maksukuukautta seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä palautuspäivään. Korko on kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä.

12 §

Muutoksenhaku

Veroviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, joka on toimivaltainen asiassa hallintolainkäyttölain (586/1996) 12 §:n nojalla. Muutosta on haettava kirjallisesti, ja valituskirjelmä on toimitettava 4 momentissa mainitussa valitusajassa verovirastolle, jonka päätöksestä valitetaan.

Valtion puolesta valitusoikeus veroviraston päätöksestä on veroasiamiehellä.

Veroviraston on varattava asiamiehen tekemästä valituksesta hakijalle sekä hakijan tekemästä valituksesta asiamiehelle tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Valituskirjelmä vastineineen, vastaselityksineen ja lausuntoineen sekä asian käsittelyssä syntyneet muut asiakirjat on viipymättä lähetettävä 1 momentissa tarkoitettulle hallinto-oikeudelle.

Valitusaika oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä on kolme vuotta veronpalautuspäätöksen tekemistä seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Muusta päätöksestä valitettaessa valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Veroasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Hallinto-oikeudelle osoitettu valitus, joka olisi pitänyt tehdä oikaisuvaatimuksena verovirastolle, käsitellään oikaisuvaatimuksena. Valituksen tutkimatta jättämisestä ei tällöin tehdä päätöstä.

Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

5 luku

Erinäiset säännökset

13 §

Tietojenantovelvollisuus

Ammattimaisen maatalouden harjoittajan on Verohallituksen, veroviraston tai muutoksenhakuviranomaisen kehotuksesta annettava hakemuksessa ilmoitettavien tietojen lisäksi ne täydentävät tiedot ja selvitykset sekä esitettävä ne tositteet, jotka saattavat olla tarpeen hänen hakemustaan tai hänen veronpalautuspäätöstä koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä.

14 §

Tietojen julkisuus

Tässä laissa tarkoitettuihin verohallinnossa käsiteltäviin tietoihin sovelletaan, mitä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 4 §:ssä on säädetty verotustietojen salassapidosta.

15 §

Tietojen antaminen verohallinnolle ja eräille muille viranomaisille

Verohallinnolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada maa- ja metsätalousministeriöltä, tulliviranomaiselta, työvoima- ja elinkeinokeskuksilta sekä Ahvenanmaan lääninhallitukselta tässä laissa tarkoitettun valmisteveron palauttamista sekä siihen liittyvää valvontaa varten tarpeellisia tietoja hakijalle myönnetystä tämän lain 2 §:n 2—5 kohdassa tarkoitettua tukityypistä, tuen maksupäivästä sekä nestemäisten polttoainesten valmisteverosta annetun lain 10 a §:n mukaisista hakijoista ja palautuksen saajista. Hakijasta ja palautuksen saajasta on oikeus saada yksilöinti- ja yhteystietoina hakijan tai palautuksen saajan nimi, henkilö- tai yhteisötunnus sekä viranomaiselle ilmoitettu osoite.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, tulliviranomaisella, työvoima- ja elinkeinokeskuksilla sekä Ahvenanmaan lääninhallituksella

on salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada tässä laissa tarkoitetun valmisteveron palauttamista sekä siihen liittyvää valvontaa varten tarpeellisia tietoja verohallinnolta palautuksen saajasta sekä palautuksen määrästä ja sen perusteesta. Palautuksen saajasta on oikeus saada yksilöinti- ja yhteystietoina palautuksen saajan nimi, henkilö- tai yhteisötunnus sekä verohallinnolle ilmoitettu toimipaikan osoite.

16 §

Verohallinnon ja eräiden muiden viranomaisten oikeus oma-aloitteiseen tietojen antamiseen

Verohallinto voi salassapitosäännösten estämättä antaa omasta aloitteesta tarpeellisia tässä laissa tarkoitetun veronpalautuksen saajaa ja myönnettyä veronpalautusta koskevia palautuksen oikeellisuuden valvontaan liittyviä tietoja maa- ja metsätalousministeriölle, tulliviranomaiselle sekä työvoima- ja elinkeinokeskuksille niiden laissa tai asetuksessa säädetyn tehtävään liittyvän valvontavelvollisuuden täyttämiseksi, jos on syytä epäillä, että hakija ei olisi ollut oikeutettu tämän lain 2 §:n 2—5 kohdassa tarkoitettuun tukeen. Yksilöinti- ja yhteystietoina voidaan antaa palautuksen saajan nimi, henkilö- tai yhteisötunnus sekä verohallinnolle ilmoitettu toimipaikan osoite.

Maa- ja metsätalousministeriö tai työvoima- ja elinkeinokeskus voivat salassapitosäännösten estämättä antaa omasta aloitteesta tässä laissa tarkoitetun veronpalautuksen maksuunpanoa varten tarpeellisia tuen saajaa ja tukipäätöksiä koskevia tietoja tämän lain 2 §:n 2—5 kohdassa tarkoitettujen tukien takaisinperinnästä. Yksilöinti- ja yhteystietoina voidaan antaa palautuksen saajan nimi, henkilö- tai yhteisötunnus sekä viranomaiselle ilmoitettu osoite.

Tämän pykälän nojalla saatuja, salassa pidettäviä tietoja voidaan antaa edelleen rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten. Tiedot tulee hävittää heti, kun niitä ei tarvita. Jos tietoja tarvitaan, tietojen säilyttäminen määrättyyn arkistolain (831/1994) mukaan.

17 §

Tietojen antamista koskevat erityissäännökset

Tässä laissa tarkoitetut tiedot voidaan antaa sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen, kun tietojen suojaaminen henkilötietolain (523/1999) 32 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla on selvitetty.

18 §

Muiden säännösten soveltaminen

Sen lisäksi mitä tässä laissa säädetään, sovelletaan soveltuvin osin verotusmenettelystä annetun lain 14, 18, 25, 26 a, 26 c, 26 d, 91 ja 93 a §:ää sekä verotusmenettelystä annetun asetuksen (763/1998) 2—5 §:ää.

19 §

Virhemaksu

Jos hakija on antanut veronpalautusta varten tarvittavat tiedot puutteellisina tai virheellisinä, virhemaksua voidaan kantaa vähintään 50 ja enintään 1 000 euroa.

Virhemaksun suuruutta määrättäessä otetaan huomioon menettelyn moitittavuus, toistuvuus ja muut näihin rinnastettavat seikat.

20 §

Rangaistussäännös

Hakijan petollisesti aiheuttamasta veronpalautuksesta tai sen yrittämisestä säädetään rangaistus rikoslain (39/1889) 29 luvun 1—3 §:ssä.

21 §

Yhteisön lainsäädännön huomioon ottaminen

Veronpalautukseen sovelletaan lisäksi eräiden valtioneuvoston päätösten Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annettua lakia (300/2001).

22 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2006.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

23 §

Siirtymäsäännökset

Verovuoden 2005 aikana käytetyn polttoöljyn ja sähkön osalta veronpalautusta on haettava viimeistään 30 päivänä marraskuuta 2006 Verohallituksen erikseen vahvistamaa

lomaketta käyttäen. Yhteisö ja yhteisetuus ei ole kuitenkaan oikeutettu palautukseen verovuoden 2005 aikana käyttämästään polttoöljystä tai sähköstä, jos sen tilikausi on päättynyt 1 päivänä tammikuuta 2005 ja 10 päivänä maaliskuuta 2005 välisenä aikana. Verovuoden 2005 veronpalautuksesta vastaa verotusmenettelystä annetun lain 6 §:n mukainen hakijan tuloverotuksen toimittava verovirasto tai Verohallituksen määräämä muu verovirasto.

Tämän lain 9 §:n säännöksiä kirjanpito- ja muistiinpanovelvollisuudesta sovelletaan lain voimaantulon jälkeiseen aikaan. Ennen lain voimaantuloa koskevalta ajalta hakijalla on oikeus arvioida palautukseen oikeuttava polttoöljyn ja sähkön käyttö.

2.

Laki**nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 10 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1472/1994) 10 a §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 918/2001 seuraavasti:

10 a §

Sillä, joka harjoittaa ammattimaisesti kasvihuoneviljelyä, on oikeus hakemuksesta saada takaisin ammattimaiseen kasvihuoneviljelyyn 1 päivästä tammikuuta 2006 lähtien käyttämästään kevyestä polttoöljystä suoritettua valmisteveroa 3,75 senttiä litralta ja raskaasta polttoöljystä 1,75 senttiä kilogrammalta. Veronpalautusta ei suoriteta, jos kevyen ja raskaan polttoöljyn yhteenlaskettu käyttömäärä on alle 16 000 yksikköä hakemusta kohden.

Hakemus on tehtävä kasvihuoneviljelmän sijaintipaikan tulliviranomaiselle. Palautusta voi hakea kalenterivuoden tai erikseen tammi-kesäkuun ja erikseen heinä-joulukuun aikana käytetystä kevyestä tai raskaasta polttoöljystä. Palautusta on haettava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua edellä mainitun ajanjakson päättymisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2006.

Vuoden 2005 aikana käytetyn kevyen ja raskaan polttoöljyn perusteella ammattimaiselle kasvihuoneviljelijälle maksetaan ilman erillistä hakemusta veronpalautuksen korotusta, jos veronpalautuksen määrä ennen korotusta on vähintään 580 euroa.

Korotusta maksetaan kevyestä polttoöljystä 0,35 senttiä litralta ja raskaasta polttoöljystä 0,35 senttiä kilogrammalta. Palautuksen perusteeksi hyväksytystä polttoöljyn määrästä otetaan korotusta laskettaessa huomioon tammi-kesäkuun 2005 käytön perusteella 62 prosenttia käyttömäärästä, heinä-joulukuun käytön perusteella käyttömäärä kokonaisuudessaan ja tammi-joulukuun käytön perusteella 81 prosenttia käyttömäärästä.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

Liite

Rinnakkaistekstit

2.

Laki**nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 10 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1472/1994) 10 a §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 918/2001 seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

10 a §

Sillä, joka harjoittaa ammattimaisesti kasvihuoneviljelyä, on oikeus hakemukselta saada takaisin ammattimaiseen kasvihuoneviljelyyn käyttämästään kevyestä polttoöljystä suoritettua valmisteveroa 3,4 senttiä litralta ja raskaasta polttoöljystä 1,4 senttiä kilolta.

Hakemus on tehtävä kasvihuoneviljelmän sijaintipaikan piiritullikamarille. Palautusta voi hakea kalenterivuoden tai erikseen tammi-kesäkuun ja erikseen heinä-joulukuun aikana käytetystä kevyestä tai raskaasta polttoöljystä. Palautusta on haettava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa edellä mainitun ajanjakson päättymisestä. *Veronpalautusta ei suoriteta, jos palautettavan veron määrä on alle 580 euroa.*

10 a §

Sillä, joka harjoittaa ammattimaisesti kasvihuoneviljelyä, on oikeus hakemukselta saada takaisin ammattimaiseen kasvihuoneviljelyyn *1 päivästä tammikuuta 2006 lähtien* käyttämästään kevyestä polttoöljystä suoritettua valmisteveroa *3,75* senttiä litralta ja raskaasta polttoöljystä *1,75* senttiä kilo grammalta. *Veronpalautusta ei suoriteta, jos kevyen ja raskaan polttoöljyn yhteenlaskettu käyttömäärä on alle 16 000 yksikköä hakemusta kohden.*

Hakemus on tehtävä kasvihuoneviljelmän sijaintipaikan *tulliviranomaiselle*. Palautusta voi hakea kalenterivuoden tai erikseen tammi - kesäkuun ja erikseen heinä - joulukuun aikana käytetystä kevyestä tai raskaasta polttoöljystä. Palautusta on haettava viimeistään kuuden kuukauden *kuluttua* edellä mainitun ajanjakson päättymisestä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 2006.*

Vuoden 2005 aikana käytetyn kevyen ja raskaan polttoöljyn perusteella ammattimaiselle kasvihuoneviljelijälle maksetaan ilman erillistä hakemusta veronpalautuksen korotusta, jos veronpalautuksen määrä ennen korotusta on vähintään 580 euroa.

Korotusta maksetaan kevyestä polttoöljystä 0,35 senttiä litralta ja raskaasta polttoöljystä 0,35 senttiä kilogrammalta. Palautuksen perusteeksi hyväksytystä polttoöljyn määrästä otetaan korotusta laskettaessa

Ehdotus

huomioon tammi-kesäkuun 2005 käytön perusteella 62 prosenttia käyttömäärästä, heinä-joulukuun käytön perusteella käyttömäärä kokonaisuudessaan ja tammi-joulukuun käytön perusteella 81 prosenttia käyttömäärästä.
